

Ārlietu ministrijas 2008. gada darba pārskats

SATURS

I PAMATINFORMĀCIJA	3
II IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI.....	4
1. Nacionālās drošības stiprināšana	4
2. Eiropas Savienība.....	8
3. Ekonomisko interešu īstenošana.....	18
4. Attiecības ar trešajām valstīm.....	20
5. Konsulārā politika.....	23
6. Informācija un sabiedriskās attiecības	26
7. Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība.....	27
8. Starptautiskās organizācijas un humanitārie jautājumi.....	31
III IEKŠĒJĀ AUDITA DARBĪBA	37
IV BUDŽETA INFORMĀCIJA.....	38
1. Valsts budžeta izlietojums 2008. gadā.....	38
2. Ārlietu ministrijas ilgtermiņa finanšu saistības 2009. gadam.....	41
V PERSONĀLS.....	42
VI KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	45
1. Publiskā diplomātija.....	45
2. Sabiedrības informēšana	46
3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru (NVO)	49

I PAMATINFORMĀCIJA

Ārlietu ministrija (ĀM) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde ārlietu nozarē. Ministrija ir tieši pakļauta ārlietu ministram.

Ministrijas funkcijas ir:

- izstrādāt valsts ārpolitiku;
- ar politiskiem un diplomātiskiem līdzekļiem un saskaņā ar normatīvajiem aktiem un valdības deklarācijas ārpolitikas sadaļas uzdevumiem īstenot vienotu valsts ārpolitiku;
- veikt Valsts protokola funkcijas;
- veikt konsulārās funkcijas valstī un ārvalstīs;
- sagatavot un izsniegt stratēģiskas nozīmes preču importa, eksporta un tranzīta licences;
- veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas¹.

2008. gada 23. decembrī tika apstiprināts jauns ĀM reglaments (stājās spēkā 2009. g. 1. janvārī), kurā atspoguļojas ministrijas strukturālās optimizācijas un darba organizācijas reformu centieni².

Ārlietu ministrijas pārraudzībā ir valsts aģentūra „Latvijas institūts”³.

¹ Ārlietu ministrijas nolikums, skat.

<http://tpi.mk.gov.lv/ui/documentcontent.aspx?Type=attach&ID=30>.

² Skat. <http://tpi.mk.gov.lv/ui/documentcontent.aspx?Type=attach&ID=776>.

³ Skat. <http://www.li.lv/>; <http://www.mfa.gov.lv/lv/Ministrija/parraudzibas-iestades/>.

II IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

1. Nacionālās drošības stiprināšana

NATO

2008. gads bija zīmīgs Alianses paplašināšanās procesam. Aprīlī NATO samītā Bukarestē tika paziņots, ka Albānija un Horvātija ir veikušas ievērojamas reformas un ir nobriedušas saņemt uzaicinājumu kļūt par Alianses dalībvalstīm. Līdzīgu vērtējumu saņēma arī bijusī Dienvidslāvijas Republika Maķedonija, tomēr uzaicinājums tika atlikts uz laiku, kad būs atrisinātas domstarpības par valsts nosaukumu.

2008. gadā turpinājās diskusijas par Gruzijas un Ukrainas tālāko virzību uz NATO. Bukarestes samītā tika panākta vienošanās, ka Gruzija un Ukraina būs NATO dalībvalstis, ja tās pašas to vēlēšies un spēs sasniegt zināmus NATO standartus. Papildus šim solījumam 2008. gada nogalē NATO ārlietu ministri vienojās par praktisku mehānismu Gruzijas un Ukrainas eiroatlantiskās integrācijas veicināšanai. Abas valstis turpmāk izstrādās ikgadējas nacionālās programmas, kas ietver konkrētus reformu pasākumus, bet rezultāti tiks regulāri izvērtēti kopā ar NATO dalībvalstīm. Ārlietu ministri vienojās NATO un Gruzijas un Ukrainas komisijām uzticēt pārraudzīt Bukarestes procesu un ikgadējo nacionālo programmu īstenošanu.

Drošības jomā Rietumu attiecībās ar Krieviju bija vērojami gan izaicinājumi, gan mēģinājumi rast kopīgu valodu. 2008. gada jūnijā Krievijas prezidents D. Medvedevs nāca klajā ar priekšlikumu mainīt Eiropas drošības arhitektūru, piedāvājot uzsākt sarunas par jaunu drošības līgumu, kurā būtu iesaistīts pēc iespējas plašs dalībnieku loks. Neskatoties uz skeptisko attieksmi Eiropā, Krievija turpināja virzīt šo ideju. Decembra EDSO dalībvalstu ārlietu ministru sanāksmē valstis apliecināja gatavību turpināt diskusijas, norādot uz nepieciešamību turpināt uzlabot drošību esošo mehānismu ietvaros un attīstīt visaptverošu drošības pieeju.

NATO attiecībās ar Krieviju bija novērojams saspīlējums, kas savu kulmināciju sasniedza 2008. gada augustā. Reaģējot uz notikumiem Gruzijā, tika iesaldēta NATO-Krievijas padomes darbība un apturēta lielākā daļa praktiskās sadarbības aktivitāšu. Krievijas - Gruzijas karš izraisīja plašu rezonansi Rietumu sabiedrībā, jo parādīja, ka bruņoti konflikti Eiropas kontinentā nebūt nav pagātne.

2008. gadā notika vairākas drošības politikas konsultācijas gan ar NATO dalībvalstīm (ASV, Nīderlande, Baltijas valstis), gan partnervalstīm (Maķedonija, Gruzija, Zviedrija, Krievija).

Latvijas dalība starptautiskajās miera nodrošināšanas operācijās

2008. gadā Latvijas drošības politikā atbalsts NATO misijai Afganistānā un Afganistānas atjaunošanai saglabāja savu prioritāro jomu. Latvijas militārais kontingents Afganistānā sasniedza maksimālo skaitu, kāds līdz šim ir bijis – 160 militārpersonas. Latvijas karavīri iesaistījās arī Afganistānas armijas apmācībā. Attīstības sadarbības jomā darbu turpināja Ārlietu ministrijas politiskais un attīstības padomnieks, īstenojot divus projektus dzeramā ūdens apgādes un policijas atbalsta jomās. Tika uzsākta sadarbība ar Eiropas Komisiju un Japānas valdību, kas finansiāli atbalstīja Latvijas īstētos attīstības palīdzības projektus Afganistānā.

Darbu pie Afganistānas policijas spēju stiprināšanas turpināja arī divi Latvijas policisti, kas kopā ar Latvijas militārā kontingenta pamatsastāvu ir izvietoti NATO bāzē Afganistānas ziemeļos.

2008. gadā Latvija ar 20 karavīru lielu militāro vienību turpināja piedalīties NATO operācijā Kosovā (Kosovo Force - KFOR). Latvijas karavīri dienēja Prištinā daudznacionālās spēku kaujas grupas "Centrs" sastāvā.

Latvija turpināja dalību ES militārajā operācijā (EUFOR ALTHEA) ar diviem štāba virsniekiem un veica iemaksas operācijas kopējā budžetā.

2008. gadā turpinājās ES militārā operācija Čadā un Centrālāfrikas Republikā (EUFOR TCHAD/RCA), kur Latvija nepiedalījās ar savu militāro kontingentu, bet veica iemaksas operācijas kopējā budžetā.

Latvijas dalība Eiropas Savienības civilās misijās

2008. gada 16. februārī, īsi pirms Kosovos neatkarības pasludināšanas, tika uzsākta ES Tiesiskuma misija Kosovā (EULEX Kosovo), un martā darbu misijā uzsāka pirmie civilie eksperti. Neskatoties uz gandrīz divu gadu ilgušo plānošanu, misijas paplašināšanu ievērojami aizkavēja politiskās diskusijas un Serbijas stingrā nostāja Kosovos statusa jautājumā. Uzsākt misijas izvēršanu visā Kosovos teritorijā kļuva iespējams tika novembrī, kad tika panākta Serbijas nostājas *mīkstināšana* attiecībā uz EULEX misijas darbību, un ANO Drošības padomē tika atbalstīts ģenerālsekretāra Ban Kimūna plāns, kas paredzēja, ka EULEX Kosovos darbosies uz ANO rezolūcijas Nr.1244 pamata un pārņems pienākumus policijas, robežsardzes un muitas jomās no ANO misijas UNMIK. Par misijas sākotnējo operacionālo gatavību tika paziņots 9. decembrī. Dalībai EULEX Kosovos Latvija ir nosūtījusi 10 civilos ekspertus – 4 policistus, 2 robežsargus, 3 kinologus un vienu Ārlietu ministrijas pārstāvi. Pirmie divi Latvijas civilie eksperti darbu misijā uzsāka jau 20. aprīlī. Jāatzīmē, ka pozitīvu publicitāti ES misijas mājas lapā un plašsaziņas līdzekļos guva Latvijas kinologi un viņu dienesta suņi, kas uzsāka darbu Kosovos policijas kinoloģijas centrā 2008. gada novembrī.

2008. gada 1. oktobrī darbību uzsāka ES Novērotāju misija Gruzijā (EU Monitoring Mission in Georgia), kuras uzdevums ir novērot Gruzijas-Krievijas konfliktā iesaistīto pušu darbību un sešu punktu vienošanās ievērošanu visā Gruzijas teritorijā – tajā skaitā Dienvidosetijā un Abhāzijā. Pašreizējais misijas mandāts ir 12 mēneši – no 2008. gada 1. oktobra līdz 2009. gada 30. septembrim. 2008. gadā no Latvijas misijā piedalījās trīs Iekšlietu ministrijas darbinieki. ES Novērotāju misijas sagatavošanā piedalījās arī civilais eksperts no Ārlietu ministrijas, kurš ES Krīžu reaģēšanas vienības (Crisis Response Team) ietvaros atradās Gruzijā no 2008. gada 3. septembra līdz 30. novembrim.

2008. gadā Latvija ar četriem Valsts ieņēmumu dienesta ekspertiem (muitniekiem) un vienu Iekšlietu ministrijas ekspertu (robežsargu) piedalījās Eiropas Komisijas finansētajā un īstenotajā robežsardzes atbalsta misijā uz Moldovas - Ukrainas robežas (EUBAM Moldova-Ukraine). Misija tika uzsākta 2005. gadā un tās galvenie uzdevumi ir palīdzēt Moldovas un Ukrainas iestādēm attīstīt operatīvās un administratīvās spējas, kā arī atbalstīt to centienus apkarot nelegālo tirdzniecību, novērst kontrabandu, organizēto noziedzību un korupciju.

2008. gadā viens Latvijas policijas eksperts turpināja darbu ES policijas misijā Bosnijā un Hercegovinā (EUPM). Misija ir sniegusi ievērojamu atbalstu Bosnijai un Hercegovinai cīņā ar organizēto noziedzību.

Eiropas drošības un aizsardzības politika

Turpinot līdzdalību Eiropas drošības un aizsardzības politikas (EDAP) veidošanā, Latvija aktīvi iesaistījās vairākās Slovēnijas un Francijas prezidentūras iniciatīvās. Kā būtiskākā jāmin Latvijas dalība jaunā Eiropas drošības stratēģijas

īstenošanas ziņojuma izstrādē ar nosaukumu „Labāka Eiropa mainīgā pasaulē.” Ziņojumu apstiprināja dalībvalstu ministru prezidenti 11. - 12. decembra Eiropadomes ietvaros. Ziņojuma galvenais mērķis ir balstīts uz līdzšinējās 2003.gada decembrī pieņemtās stratēģijas īstenošanu (*best practice*). Tas neaizvieto līdzšinējo stratēģiju, tikai to papildinās. Būtiskākie jaunievedumi jaunajā ziņojumā ir saskaņotākas EDAP īstenošana; lielāka iesaiste ES kaimiņu reģionā; uzsvars uz krīžu vadības un militāro spēju attīstīšanu un to efektīvāku izmantošanu; multilaterāla pieeja ES sadarbībā ar globāliem partneriem – NATO, ANO, EDSO.

Latvija aktīvi pievērsās arī ES-NATO sadarbības problemātikai gan ES, gan NATO ietvaros, kā arī darbā pie jaunā līgumtiesiskā dokumenta izstrādes par ES-Krievijas turpmāko sadarbību trešajā telpā (četrus telpu ietvaros) par drošību.

Notika aktīvs darbs arī pie EDAP civilo un militāro spēju stiprināšanas, kā rezultātā Eiropadome apstiprināja jaunu EDAP spēju deklarāciju, kura izvirza ambiciozus mērķus turpmākai EDAP attīstībai: ES civilo un militāro spēju (plānošanas un krīžu vadības, kosmosa un jūras spēju) uzlabošana; uzsvars uz konkurētspējīgāku ES aizsardzības tirgus veicināšanu, īpašas ERASMUS apmācības programmas izveidošanu jauniešiem virsniekiem; mērķis izveidot neformālu ES-NATO augsta līmeņa darba grupu, lai tādejādi uzlabotu līdz šim neefektīvo sadarbību. Kā jauns pavērsiens EDAP attīstībā ir jāmin Eiropadomes lēmums, kas atbalsta ģenerālsekretāra, ES KĀDP augstā pārstāvja H. Solanas centienus stratēģiskā līmenī izveidot jaunu, vienotu civilmilitārās stratēģiskās plānošanas struktūru EDAP operācijām un misijām.

Bruņojuma kontrole

Ārlietu ministrija sadarbībā ar Valsts vides dienestu 2008. gada 8.-9.maijā rīkoja Ziemeļvalstu un Baltijas valstu Ķīmisko ieroču konvencijas nacionālo iestāžu pārstāvju tikšanos, kas rotācijas kārtībā reizi pusgadā notiek vienā no reģiona valstīm. Sanāksmes darba kārtībā tika apspriesti ar konvencijas prasību izpildi saistīti jautājumi. Īpašu uzmanību eksperti vērta uz nepieciešamību ciešāk sadarboties ar izglītības un zinātnes jomu, un tika nolemts sagatavot informatīvus materiālus par Ķīmisko ieroču konvenciju un tās prasībām.

2008. gada 30. septembrī un 1. oktobrī Latvijā viesojās Ķīmisko ieroču aizliegšanas organizācijas ģenerāldirektors Rohelio Firters (*Rogelio Pfirter*). R.Firters izteica atzinību par Latvijas paveikto Ķīmisko ieroču konvencijas prasību ievērošanā un mudināja uz aktīvāku iesaisti organizācijas darbībā un tās piedāvāto resursu izmantošanā.

Konvencionālo ieroču jomā 2008. gadā īpašu aktualitāti ieguva kasešu munīcijas jautājums. Latvija aktīvi piedalījās un atbalstīja ANO Atsevišķu konvencionālo ieroču Valdību ekspertu grupas ietvaros notiekošās diskusijas par atsevišķa konvencijas protokola izstrādi par kasešu munīcijas lietošanas regulējumu.

Paralēli 2008. gada laikā ārpus ANO ietvariem turpinājās intensīvas starptautiskas sarunas par visaptverošu kasešu munīcijas aizliegumu (konferences Velingtonā un Dublinā), kā rezultātā 3. decembrī Oslo tika parakstīta konvencija. Latvijā šobrīd notiek starpinstitucionālais saskaņošanas process par iespējām pievienoties šai konvencijai.

2008. gadā Latvija ir aktīvi sekojusi līdz notikumu attīstībai un paudusi savu nostāju saistībā ar situācijas attīstību Līgumā par Konvencionālo bruņojumu Eiropā (CFE). Latvija regulāri piedalījās NATO darba grupu sanāksmēs par CFE, kā arī atsevišķās CFE tematikai veltītās sanāksmēs EDSO ietvaros.

2008. gada 8.-9. augustā Ārlietu ministrija organizēja kārtējās četrpusējās Baltijas valstu un ASV politiskās konsultācijas par CFE līgumu un citām bruņojuma kontroles aktualitātēm.

2008. gads bijis intensīvs, īstenojot EDSO 1999. gada Vīnes dokumenta un Atvērto debesu līguma izpildi. Vīnes dokumenta ietvaros Latvijas pārstāvji apmeklēja Baltkrieviju, Itāliju, Krieviju un Somiju. Savukārt novērtējuma vizītē Latvijā ieradās Baltkrievijas un Krievijas pārstāvji. Divpusējā vienošanās deva iespēju Latvijas pārstāvjiem novērotāju statusā apmeklēt Baltkrievijas lielākās militārās mācības „Osenj 2008”. Atvērto debesu līguma ietvaros maijā Latvija uzņēma Krievijas inspekcijas grupu. Septembrī kopā ar Zviedriju tika veikts otrs Latvijas kvotas lidojums Ukrainā. Gada laikā Latvijā tika nodrošināti arī vairāki Kanādas un Norvēģijas Atvērto debesu līguma inspekciju tranzītlidojumi.

Turpinājās viedokļu un informācijas apmaiņa arī ar Igaunijas un Lietuvas pārstāvjiem jautājumā par Atvērto debesu līguma izpildes pieredzi. Sekmīgi attīstījusies arī sadarbība starp Baltijas un Skandināvijas valstīm – Viļņā tika rīkotas verifikācijas vienību vadītāju tikšanās, kuru laikā tika analizēta līgumu izpilde un sagatavota informācija delegācijām Vīnē.

Stratēģisko preču eksporta kontrole

Ārlietu ministrija sadarbībā ar ES ekspertiem 2008. gada 3.-4.jūlijā Rīgā organizēja semināru Moldovas un Ukrainas stratēģiskas nozīmes preču eksporta kontroles speciālistiem. Semināra gaitā tika apspriesta militāro un divējāda (civila un militāra) pielietojuma preču eksporta kontroles prakse un likumdošana ES kopumā un nacionālajās valstīs, īpaši analizējot kritērijus stratēģiskas nozīmes preču pārvadājumu izvērtēšanai. Tika uzsvērts militāro preču galīgā izlietojuma pārbaudes svarīgums. Seminārs vērtējams kā nozīmīgs ieguldījums dialoga veicināšanā ar Moldovas un Ukrainas stratēģiskas nozīmes preču eksporta kontroles ekspertiem.

2. Eiropas Savienība

Lisabonas līguma ratifikācijas virzības process un ar to saistītie ES institucionālie jautājumi

2008. gada 8.maijā Latvijas Republikas Saeima ratificēja Lisabonas līgumu, pieņemot likumu "Par Lisabonas līgumu, ar ko groza Līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienu dibināšanas līgumu". Lisabonas līguma ratifikācijas procedūru, deponējot ratifikācijas instrumentu Romā, Latvija pabeidza 2008. gada 16. jūnijā.

Jautājums par Lisabonas līguma turpmākās virzības procesu tika skatīts 2008. gada 13.-14.marta, 15.-16.jūnija, 13.-14.oktobra, kā arī 11.-12.decembra Eiropadomēs. Jautājums sagatavots atbilstoši Eiropadomes pozīciju ietvaros.

Vienā no vienpadsmit 2008. gada Vispārējo lietu un ārējo attiecību padomes (VLĀAP) regulārajām sanāksmēm ir skatīts ar Lisabonas līguma ieviešanu saistīts jautājums, proti, par Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) izveidi. Par to tika sagatavota Latvijas pozīcija (apstiprināta 2008. gada 10. jūnija Ministru kabineta sēdē) uz 2008. gada 16.-17.jūnija VLĀAP sanāksmi.

2008. gada 12. jūnijā Īrijā notikušajai tautas nobalsošanai par Lisabonas līgumu bija negatīvs rezultāts. Tāpēc tika apturētas 2008. gada sākumā uzsāktās ES dalībvalstu un ES institūciju diskusijas par Lisabonas līguma ieviešanas jautājumiem, tai skaitā, EĀDD.

Vispārējo lietu un ārējo attiecību padome

Vispārējo lietu un ārējo attiecību padome (VLĀAP) ir Eiropas Savienības Ministru padomes ārlietu ministru tikšanās formāts, kas atsevišķos gadījumos tiek papildināts arī ar attīstības, tirdzniecības vai aizsardzības ministru klātbūtni. VLĀAP sanāksmēs tiek ģenerētas ES ārpolitikas nostādnes, kā arī diskutēti vispārējie - horizontālo politiku - jautājumi, piemēram, Lisabonas stratēģija, finanšu ietvars attiecīgajam periodam, ES līgumtiesiskās bāzes reforma, migrācija utml.

2008. gada Ārlietu ministrijas Eiropas Savienības departaments sagatavoja vienpadsmit plānotās un trīs ārkārtas VLĀAP sanāksmes.

Eiropas Savienības Stratēģija Baltijas jūras reģionam

2007. gada decembra Eiropadomē ES valstu un valdību vadītāji uzdeva Eiropas Komisijai līdz 2009. gada jūnijam izstrādāt ES Stratēģiju Baltijas jūras reģionam (Stratēģija). Baltijas jūras reģions ir pirmais ES makroreģions, kuram tiek izstrādāta atsevišķa ES iekšējā stratēģija ar mērķi veicināt tā konkurētspēju un ilgtspējīgu attīstību. Latvijas skatījumā Stratēģija būs svarīgs ES politiku īstenošanas mehānisms, kas sekmēs efektīvāku reģionālo sadarbību, ES un reģionā pieejamo resursu izmantošanu reģiona kopējo prioritāšu īstenošanā.

Lai ieinteresētās puses informētu par Stratēģiju un rosinātu tās aktīvi iesaistīties Latvijai nozīmīgāko darbības virzienu definēšanā un reģionālo projektu virzīšanā, Ārlietu ministrija 2008. gadā organizēja diskusijas ar ekspertiem, nevalstisko organizāciju, pašvaldību, profesionālo asociāciju pārstāvjiem. Lai Stratēģijas izstrādāšanas gaitā sekmētu Latvijas interešu pārstāvību, tika uzturēts regulārs dialoga ar Eiropas Komisiju un Baltijas jūras reģiona valstu ekspertiem. Stratēģija bija arī viens no divpusējā un reģionālā politiskā dialoga aktīvajiem tematiem.

14.07.2008. Ministru kabinets apstiprināja Latvijas nacionālo pozīciju nr. 1 par ES Stratēģiju Baltijas jūras reģionam, nosakot Latvijai prioritārās jomas – enerģētika, konkurētspēja, izglītība, pētniecība un kultūra, vide, kā arī sabiedrības drošība.

22.12.2008. Ministru kabinets apstiprināja Latvijas nacionālo pozīciju nr. 2 atbilstoši prioritārajām jomām izvirzot vairākus projektus iekļaušanai topošās Stratēģijas Rīcības plānā. Latvija ir īpaši ieinteresēta Baltijas jūras Austrumu krasta konkurētspējas palielināšanā un līdzsvarotas attīstības nodrošināšanā, kā arī kopīga Baltijas elektrības pārvades sistēmas operatora izveidē. Galvenie projektu virzieni: - Baltijas starpsavienojumu plāna attīstība; - TEN-T transporta tīkla un tā savienojumu ar kaimiņvalstīm koordinēta attīstība; - loģistikas pakalpojumu konkurētspējas paaugstināšana un ES ārējās robežas caurlaides spējas nodrošināšana; - kopīga Baltijas jūras izglītības un pētniecības lauka attīstība; - pārrobežu sadarbība piesārņojuma novērtēšanai un novēršanai; - robežas kontroles un apsekošanas efektivitātes paaugstināšana.

Reģionālā politika

Latvija mērķtiecīgi izmanto sadarbības iespējas Baltijas jūras reģionā, lai sekmētu Latvijas un reģiona ilgtermiņu attīstību un konkurētspēju.

No 2007. gada 1.jūlija līdz 2008. gada 30.jūnijam Latvija prezidēja Baltijas jūras valstu padomē (BJVP). Latvijas prezidentūras laikā sadarbības prioritātes bija izglītība, enerģētika, un civilā drošība. Nozīmīgākais Latvijas prezidentūras BJVP notikums bija Baltijas jūras valstu samits Rīgā 2008. gada 3.- 4.jūnijā, kas pulcēja 11 dalībvalstu valdību vadītājus (Vāciju un Krieviju pārstāvēja, attiecīgi, ārlietu ministrs un pirmais vicepremjers). Rīgas samitā tika pieņemta deklarācija par BJVP reformu, kurā definētas organizācijas ilgtermiņa prioritātes. Baltijas jūras reģiona atpazīstamību un reģiona iedzīvotāju identitātes sajūtu sekmēja *Balticness* projekts, kura ietvaros plašas sabiedrības pārstāvji iesaistījās semināros – apaļā galda diskusijās par reģionāli nozīmīgiem jautājumiem. Vairākās reģiona pilsētās tika parādīta ceļojošā fotoizstāde (*“Where the Baltic Sea and People Meet”*), un notika džezas mūzikas koncerti⁴.

Aktīvi attīstās Baltijas un Ziemeļvalstu (NB8) politiskais dialogs par reģiona valstīm nozīmīgiem ārējo attiecību un drošības politikas jautājumiem. Pirms ES valstu un valdību vadītāju, kā arī ārlietu ministru sanāksmēm Briselē regulāri notiek neformālas tikšanās Baltijas un Ziemeļvalstu – ES dalībvalstu formātā (NB6), atsevišķās reizēs pieaicinot citu valstu pārstāvjus.

2008. gadā iezīmējās jauns posms Ziemeļvalstu praktiskajā sadarbībā ar Baltijas valstīm – Baltijas valstis uz līdztiesīgiem pamatiem iesaistījās sadarbības vadlīniju izstrādāšanā ar Ziemeļu Ministru padomi no 2009. līdz 2013. gadam. Tas turpmāk prasīs arī līdzvērtīgāku Baltijas valstu finansiālo iesaisti šīs sadarbības īstenošanā.

Dialogs ar Eiropas Savienības dalībvalstīm

2008. gadā Latvijas sadarbība ar tuvākajām kaimiņvalstīm – Igaunijas Republiku un Lietuvas Republiku – bija ļoti intensīva gan divpusējā, gan trīspusējā griezumā. Dažādu līmeņu tikšanās liela uzmanība tika pievērsta enerģētikas, ekonomiskās sadarbības, finanšu krīzes pārvarēšanas, kā arī aktuālo ārpolitisko jautājumu apspriešanai. Īpašu nokrāsu 2008. gadam Baltijas valstu sadarbības kontekstā piešķīra visu trīs valstu neatkarības proklamēšanas 90. gadadienu svinības.

Latvijas ciešā sadarbība ar Dānijas Karalisti, Somijas Republiku un Zviedrijas Karalisti arī 2008. bija balstītas uz kopīgām interesēm nodrošināt stabilitāti, drošību un labklājību Baltijas jūras reģionā un Eiropā kopumā. Intensīvs politiskais dialogs tika uzturēts gan divpusējā, gan reģionālā līmenī, kā arī ES, NATO un citu starptautisku organizāciju ietvaros. Aktīva ir bijusi sadarbība enerģētikas un klimata

⁴ Skat. <http://www.mfa.gov.lv/lv/Arpolitika/BJV/bjvp/> un <http://www.mfa.gov.lv/lv/cbss/>.

pārmaiņu jomās, kā arī kultūrā un izglītībā, ko nodrošināja augstāko amatpersonu, pašvaldību, NVO, izglītības un kultūras iestāžu kontakti. Īpaši uzsverama Latvijas un Ziemeļvalstu – ES dalībnieču – sadarbības nozīme globālās finanšu krīzes apstākļos.

Ar ES dalībvalstīm tiek mērķtiecīgi attīstīts aktīvs divpusējais un daudzpusējais dialogs, notikušas regulāras dažādu līmeņu amatpersonu konsultācijas, lai sekmētu dziļāku izpratni par Latvijas nostāju un iespēju robežās koordinētu līdzīgi domājošo valstu nostājas Latvijai būtiskos ES un drošības politikas jautājumos.

2008. gada 20.-22. janvārī notika Valsts prezidenta Valda Zatlera oficiālā vizīte Vācijā, savukārt 4.-6. februārī - oficiālā vizīte Polijā.

2008. gada 20. maijā Rīgā jau desmito reizi tika organizētas Baltijas valstu un Vācijas ārlietu ministru (3+1) konsultācijas. Sadarbība ar Vāciju 3+1 formātā tiek īstenota arī valsts sekretāru, politisko direktoru un ES direktoru līmenī.

Kopš 2007. gada pēc Latvijas iniciatīvas ir aizsāktas Baltijas valstu un Beniluksa (Beļģijas, Nīderlandes un Luksemburgas) ārlietu ministru regulārās tikšanās, kuras paver plašākas konsultāciju iespējas ar šīm ES dibinātājvalstīm un sekmē ES mazo un vidējo valstu kopējo interešu pārstāvību. 2008. gada oktobrī Baltijas un Beniluksa valstu ārlietu ministru tikšanās notika Igaunijā.

Pakāpeniski paplašinās Baltijas valstu un Višegradas grupas valstu (V4 - Polijas, Čehijas, Slovākijas un Ungārijas) politiskais dialogs, kas sekmē Latvijas interešu pārstāvību jautājumos par Austrumu partnerības attīstīšanu Eiropas Kaimiņattiecību politikā, pievienošanās Šengenas zonai, bezvīzu režīma ieviešanu ar ASV. 2008. gadā Baltijas valstu un Višegradas grupas valstu valdību vadītāji tikās divas reizes - Eiropas Kodolenerģētikas foruma ietvaros Prāgā 2008. gada maijā un Varšavā 2008. gada novembrī, kad uzmanības centrā bija enerģētikas un Eiropas Kaimiņattiecību politikas Austrumu dimensijas jautājumi.

Īsi pirms ES Francijas prezidentūras – 2008. gada 23. maijā Rīgā tika parakstīta *Politiskā deklarācija par Latvijas un Francijas stratēģisko partnerību*. Šis dokuments kvalitatīvi papildina abu valstu politiskā dialoga iespējas, vēlreiz apliecinot abu valstu apņemšanos stiprināt politisko, ekonomisko, kultūras un zinātnes sadarbību, kā arī sadarbību iekšējās un ārējās drošības jomā un bērnu tiesību aizsardzības un jauniešu politikas jomā.

2008. gadā ir paplašinājusies Latvijas diplomātiskā pārstāvība Eiropas Savienības valstīs. 2008. gada jūlijā tika oficiāli atklāta Latvijas vēstniecība Ungārijā. Būtiska nozīme ir bijusi Latvijas vēstniecības darbības uzsākšanai Slovēnijā 2007. gadā īsi pirms šīs valsts pirmās prezidentūras Eiropas Savienībā. 2009. gada sākumā tika akreditēts pirmais Latvijas rezidējošais vēstnieks Slovēnijā Juris Poikāns.

2007. – 2008. gadā ir notikuši nozīmīgi kultūras projekti – „Francijas pavasaris Latvijā 2007”, Vācijas kultūras mēnesis Latvijā „O!VĀCIJA” un „ESSENTIA BALTICA 2008” Vācijā, kas sekmējuši Latvijas un Baltijas valstu atpazīstamību Eiropā un vairojuši Eiropas kopējās identitātes izpratni Latvijā plašākā sabiedrībā.

Eiropas Savienības paplašināšanās

Latvija aktīvi atbalsta tālāku ES paplašināšanos un sniedz savu pieredzi sarunu procesā esošajām valstīm, īpaši Horvātijai. 2008. gadā ir notikušas ekspertu konsultācijas transporta, nodokļu, muitas, un reģionālās politikas jomās. Latvijas pārstāvji piedalās neformālās „ES paplašināšanās draugu grupas” sanāksmēs, kopā ar līdzīgi domājošām ES dalībvalstīm saskaņojot pozīcijas ES paplašināšanās kontekstā aktuālos jautājumos.

2008. gadā Ministru kabinets apstiprināja Latvijas nacionālās pozīcijas par četrus Horvātijas ES pievienošanās sarunu sadaļu atvēršanu un četrus sadaļu provizorisku slēgšanu.

2008. gadā Ministru kabinets apstiprināja Latvijas nacionālās pozīcijas par četrus Turcijas ES pievienošanās sarunu sadaļu atvēršanu.

Rietumbalkānu reģions

2008. gada 29. aprīlī tika parakstīts Stabilizācijas un asociācijas līgums (SAL) ar Serbiju, un 16. jūnijā – SAL ar Bosniju un Hercegovinu. 22. maijā Saeima ratificēja SAL ar Melnkalni.

2008. gada 1. janvārī stājās spēkā vīzu režīma atvieglojumu un readmisijas līgumi starp Eiropas Kopienām un Albāniju, Bosniju un Hercegovinu, bijušo Dienvidslāvijas Republiku Maķedoniju, Melnkalni un Serbiju.

2008. gada 27. februārī oficiāli tika nodibināta Reģionālās sadarbības padome (RSP), kas pārņēma līdzšinējās Dienvidaustrumeiropas Stabilitātes pakta iniciatīvas funkcijas, kā arī cenšas apvienot citas reģionālās sadarbības formas. Latvija kopā ar citām ES dalībvalstīm, ASV un vairākām starptautiskām organizācijām ir viena no RSP dibinātājām un valdes locekļēm.

2008. gada 1. septembrī notika pirmās Latvijas Republikas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Melnkalnes Republikā Veronikas Ertes akreditācija.

2008. gada 17. februārī Kosovas parlaments pieņēma neatkarības deklarāciju. 20. februārī Latvija atzina Kosovas neatkarību. Latvijas un Kosovas divpusējās attiecības tika nodibinātas 10. jūnijā. Latvija aktīvi iesaistās Kosovas neatkarības atbalstīšanā, tai skaitā piedaloties Starptautiskajā Kosovas uzraudzības grupā un piedāvājot divpusējo palīdzību Kosovas Ārlietu ministrijai.

Ārpolitisko notikumu hronoloģija 2008

Janvāris

11.01.-13.01.	Saeimas priekšsēdētāja Gundara Daudzes oficiālā vizīte Lietuvā
16.01.-17.01.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa darba vizīte Zviedrijā
17.01.-18.01.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa darba vizīte Lietuvā
20.01.-22.01.	Valsts prezidenta Valda Zatlera oficiālā vizīte Vācijā
23.01.-25.01.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa darba vizīte Itālijā
28.01.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība ES VLĀAP Briselē
28.01.-30.01.	Saeimas priekšsēdētāja Gundara Daudzes oficiālā vizīte Igaunijā

Februāris

04.02.-06.02.	Valsts prezidenta Valda Zatlera oficiālā vizīte Polijā
08.02.-09.02.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa oficiālā vizīte Lietuvā
14.02.-15.02.	Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Žozē Manuela Barrozu (<i>José Manuel Barroso</i>) vizīte Latvijā
16.02.	Valsts prezidenta Valda Zatlera dalība Lietuvas neatkarības atgūšanas 90. gadadienas pasākumos
18.02.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība ES VLĀAP Briselē
19.02.	Latvijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Francijā Jāņa Kārklīņa akreditācija Francijas Republikā
19.02.-20.02.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa oficiālā vizīte Horvātijā

20.02.	Latvija atzīst Kosovas neatkarību
20.02.-21.02.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa darba vizīte Albānijā. Vizītes ietvaros tika parakstīta Latvijas Republikas valdības un Albānijas Republikas Ministru padomes līgums par izvairīšanos no dubultās nodokļu aplikšanas attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem
21.02.-22.02.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa darba vizīte bijušajā Dienvidslāvijas Republikā Maķedonijā. Atklāts Latvijas goda konsulāts Štipā
24.02.-26.02.	Saeimas priekšsēdētāja Gundara Daudzes oficiālā vizīte Somijā
29.02.	Latvijas Republikas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Ungārijā Veronikas Ertes akreditācija

Marts

04.03.-05.03.	Saeimas priekšsēdētāja Gundara Daudzes un Saeimas Eiropas lietu komisijas priekšsēdētājas Vairas Paegles darba vizīte Zviedrijā
06.03.-07.03.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa darba vizīte Igaunijā
10.03.	Ārlietu ministrijas valsts sekretāra Normana Penkes dalība ES VLĀAP Briselē
10.03.-11.03.	Albānijas parlamenta priekšsēdētājas Žozefīnas Topalli (<i>Josefina Topalli</i>) oficiālā vizīte Latvijā
15.03.-17.03.	Valsts prezidenta Valda Zatlera darba vizīte Vācijā, atklājot Baltijas valstu un Vācijas kultūras gadu <i>ESSENTIA BALTICA 2008</i>
30.03.-31.03.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa un ekonomikas ministra Kaspara Gerharda darba vizīte Zviedrijā
31.03.	Francijas Eiropas lietu ministra Žana Pjēra Žujē (<i>Jean-Pierre Jouyet</i>) vizīte Latvijā

Aprīlis

01.04.	Melnkalnes Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Milorada Ščepanoviča (<i>Milorad Ščepanović</i>) akreditācija
06.04.-07.04.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa darba vizīte Somijā
09.04.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa darba vizīte Vācijā
10.04.	Dānijas premjerministra Andersa Foga Rasmusena (<i>Anders Fogh Rasmussen</i>) darba vizīte Latvijā
24.04.-26.04.	Lietuvas Seima priekšsēdētāja Česlava Juršēna (<i>Česlovas Juršēnas</i>) vizīte Latvijā
29.04.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība ES VLĀAP Luksemburgā
29.04.-30.04.	Valsts prezidenta Valda Zatlera darba vizīte Austrijā neformālās astoņu Eiropas valstu prezidentu (Araijološas grupas) tikšanās ietvaros

Maijs

	Vācijas kultūras mēnesis Latvijā „O! VĀCIJA”
06.05.	Pirmā nerezidējošā Luksemburgas vēstnieka Latvijā (ar

	Rezidenci Varšavā) Ronalda Dofinga (<i>Ronald Dofing</i>) akreditācija
08.05.	Latvijas Republikas Saeima ratificē Lisabonas līgumu
08.05.-09.05.	Valsts prezidenta Valda Zatlera darba vizīte Igaunijā, Ermā
16.05.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa neoficiālā vizīte Lietuvā
20.05.	Baltijas valstu un Vācijas ārlietu ministru politiskās konsultācijas Rīgā. To ietvaros Baltijas valstu ārlietu ministru tikšanās par ES Stratēģiju Baltijas jūras reģionam
22.05.	Latvijas valsts prezidenta Valda Zatlera, Lietuvas prezidenta Valda Adamkus (<i>Valdas Adamkus</i>), Igaunijas prezidenta Tomasa Hendrika Ilvesa (<i>Toomas Hendrik Ilves</i>) un Polijas prezidenta Leha Kačiņska (<i>Lech Kaczyński</i>) tikšanās Rīgā
22.05.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa darba vizīte Čehijas Republikā
23.05.	Francijas premjerministra Fransuā Fijona (<i>François Fillon</i>) vizīte Latvijā, kuras laikā tiek parakstīta <i>Politiskā deklarācija par Latvijas un Francijas stratēģisko partnerību</i>
26.05.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība ES VLĀAP Briselē
28.05.	Briselē notiek Latvijas valdības un Flandrijas valdības Apvienotā komisijas sēde, kurā tika parakstīta Flandrijas valdības – Latvijas valdības sadarbības programma 2008. – 2010. gadam

Jūnijs

03.06.-04.06.	BJVP samits Rīgā
10.06.	Tiek nodibinātas diplomātiskās attiecības ar Kosovu
11.06.	Valsts prezidenta Valda Zatlera darba vizīte Igaunijā, Tartu
17.06.	Francijas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijā Paskāla Fieskī (<i>Pascal Fieschi</i>) akreditācija
17.06.	Pirmā nerezidējošā Andoras Firstistes vēstnieka Haume Gaitana Sansas (<i>Jaume Gaytán Sansa</i>) ar rezidenci Lisabonā (Portugālē) akreditācija
19.06.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība ES VLĀAP Luksemburgā

Jūlijs

07.07.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa oficiālā vizīte Ungārijā, kuras ietvaros tika oficiāli atklāta Latvijas vēstniecība Ungārijā
08.07.-09.07.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa darba vizīte Kosovā
12.07.-13.07.	Somijas prezidentes Tarjas Halonenas (<i>Tarja Halonen</i>) un Igaunijas prezidenta Tomasa Hendrika Ilvesa (<i>Toomas Hendrik Ilves</i>) darba vizīte Latvijā, Dziesmu un deju svētku koncerta apmeklējums
14.07.-16.07.	Valsts prezidenta Valda Zatlera darba vizīte Somijā, Pori
19.07.-21.07.	Ārlietu ministrijas valsts sekretāra Normana Penkes dalība ārkārtas ES VLĀAP par Pasaules Tirdzniecības organizāciju Briselē un Ženēvā
22.07.	Ārlietu ministrijas valsts sekretāra Normana Penkes dalība ES VLĀAP Briselē

Augusts

13.08.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība ārkārtas ES VLĀAP par Gruziju Briselē
19.08.	Vācijas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijā Detlefa Veigela (<i>Detlef Weigel</i>) akreditācija
19.08.	Nīderlandes ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijā Juriāna Krāka (<i>Jurriaan Kraak</i>) akreditācija
19.08.	Zviedrijas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijā Matsa Stafansona (<i>Mats Staffansson</i>) akreditācija
19.08.-22.08	Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja Hansa Gerta Poteringa (<i>Hans-Gert Poettering</i>) vizīte Latvijā
20.08.	Valsts prezidenta Valda Zatlera darba vizīte Lietuvā
26.08.-28.08.	Baltijas un Ziemeļvalstu parlamentu priekšsēdētāju sanāksme Jūrmalā
27.08.	Latvijas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Nīderlandē Sanitas Pavļutas – Deslandes akreditācija
27.08.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa darba vizīte Zviedrijā
28.08.	Valsts prezidenta Valda Zatlera dalība Baltijas valstu un Polijas prezidentu tikšanās Tallinā
31.08.-01.09.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa darba vizīte Slovēnijā

Septembris

01.09.	Latvijas Republikas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Melnkalnes Republikā Veronikas Ertes akreditācija
02.09.	Baltijas valstu ārlietu ministru neformāla tikšanās Jūrmalā
03.09.-06.09.	Valsts prezidenta Valda Zatlera valsts vizīte Horvātijas Republikā
08.09.	Islandes ārlietu ministres Ingibjorgas Sūlrūnas Gisladotiras (<i>Ingibjörg Sólrún Gísladóttir</i>) darba vizīte Latvijā
09.09.	Somijas Republikas ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijā Marias Sereniusas (<i>Maria Serenius</i>) akreditācija
09.09.	Dānijas Karalistes ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijā Ufes Oto Volfhehela (<i>Uffe Otto Wolffhechel</i>) akreditācija
09.09.-10.09.	Baltijas un Ziemeļvalstu ārlietu ministru sanāksme Pērnavā, Igaunijā
15.09.	Latvijas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Ilgvara Kļavas akreditācija Vācijas Federatīvajā Republikā
15.09.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība ES VLĀAP Briselē
15.09.-17.09.	Saeimas priekšsēdētāja Gundara Daudzes oficiālā vizīte Bulgārijā
18.09.	Latvijas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Andra Sekača akreditācija Norvēģijas Karalistē
21.09.-23.09.	Horvātijas parlamenta priekšsēdētāja Lukas Bebiča (<i>Luka Bebić</i>) oficiālā vizīte Latvijā
24.09.-25.09	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa darba vizīte Zviedrijā un Gēteborgas grāmatu gadatirgus atklāšana, Latvijai esot galvenās viesu valsts statusā

Oktobris

01.10.-02.10.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība Baltijas un Beniluksa valstu ārlietu ministru sanāsmē Igaunijā
10.10.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa darba vizīte Lietuvā.
13.10.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība ES VLĀAP Luksemburgā
14.10.	Beļģijas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijā Leopolda Merka (<i>Leopold Merckx</i>) akreditācija
15.10.-16.10.	Eiropadome apstiprina Pārdomu grupas pilnu sastāvu. Pārdomu grupas vadītāja vietniece ir bijusī Latvijas prezidente Vaira Vīķe-Freiberga
18.10.	Latvija tiek uzņemta Starptautiskajā Frankofonijas organizācijā novērotāja statusā
27.10.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa oficiālā vizīte Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē
27.10.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa dalība Baltijas un Ziemeļvalstu premjerministru sanāsmē Helsinkos, Somijā
28.10.-30.10.	Bijušās Dienvidslāvijas Republikas Maķedonijas Premjerministra vietnieka integrācijas ES jautājumos un Eiropas lietu Sekretariāta vadītāja Ivicas Bocevska (<i>Ivica Bocevski</i>) vizīte Latvijā
30.10.-31.10.	Valsts prezidenta Valda Zatlera darba vizīte Turcijā, dalība Pasaules ekonomikas forumā Stambulā

Novembris

02.11. - 04.11.	Valsts prezidenta Valda Zatlera darba vizīte Īrijā
05.11.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa dalība Baltijas valstu un Višegradas valstu premjerministru sanāsmē Varšavā
10.11.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība ES VLĀAP Briselē
11.11.	Valsts prezidenta Valda Zatlera vizīte Polijā, dalība neatkarības 90.gadadienai veltītajos pasākumos
13.11.-14.11.	Norvēģijas ārlietu ministra Jūnasa Gāra Stēre (<i>Jonas Gahr Støre</i>) darba vizīte Latvijā
15.11.	iek nodibinātas diplomātiskās attiecības starp Latvijas Republiku un Monako Firstisti
18.11.	Igaunijas prezidenta Tomasa Hendrika Ilvesa (<i>Toomas Hendrik Ilves</i>), Lietuvas prezidenta Valda Adamkus (<i>Valdas Adamkus</i>) un Polijas prezidenta Leha Kačiņska (<i>Lech Kaczynski</i>) dalība Latvijas neatkarības 90.gadadienai veltītajos pasākumos Rīgā
19.11.	Lietuvas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijā Antana Vaļona (<i>Antanas Valionis</i>) akreditācija
20.11.-21.11.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa dalība Baltijas valstu premjerministru tikšanās Tartu, Igaunijā
21.11.	Latvijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Spānijas Karalistē Imanta Lieģa akreditācija
24.11.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība Baltijas valstu, Višegradas valstu, Bulgārijas, Rumānijas un Slovēnijas ārlietu ministru sanāsmē Varšavā

25.11.	Valsts prezidenta Valda Zatlera dalība Baltijas valstu prezidentu tikšanās Tallinā
--------	--

Decembris

04.12.-06.12.	Latvijas Saeimas priekšsēdētāja Gundara Daudzes un ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība 27. Baltijas Asamblejas un 14. Baltijas Padomes sesijā Vīlandē, Igaunijā
06.12.	Ministru prezidenta Ivara Godmaņa dalība Baltijas valstu, Višegradas valstu, Bulgārijas, Rumānijas premjerministru un ES Padomes prezidenta Nikolā Sarkozī (<i>Nicolas Sarkozy</i>) tikšanās Gdaņskā
08.12.	Ārlietu ministra Māra Riekstiņa dalība ES VLĀAP Briselē
08.12.	Bosnijas un Hercegovinas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijas Republikā Muhameda Hajdareviča (<i>Muhamed Hajdarević</i>) akreditācija
09.12.	Īrijas ES lietu ministra <i>Dick Roche</i> darba vizīte Latvijā
09.12.	Valsts prezidenta Valda Zatlera darba vizīte Beļģijā, Briselē
16.12.	Šveices ārkārtējās un pilnvarotās vēstnieces Latvijā Gabrielas Nuci Sulpicio (<i>Gabriela Nützi Sulpizio</i>) akreditācija
16.12.	Maltas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijā Laurencas Greha (<i>Laurence Grech</i>) akreditācija

Latvijas viedokļa Eiropas Savienības jautājumos koordinēšana

Lai nodrošinātu Latvijas viedokļa starpnozaru vienotību un savstarpējo atbilstību dažādos ES lēmumu pieņemšanas posmos, pastāvīgi koordinēts Latvijas viedoklis uz ministru sanāksmēm un instrukcijas uz vēstnieku sanāksmēm. 2008. gadā notikušas 28 Vecāko amatpersonu sanāksmes ES jautājumos, nodrošinot regulāru diskusiju par aktuālajiem ES jautājumiem visos jautājuma izskatīšanas un izlemšanas posmos nacionālā līmenī, kā arī sagatavota Latvijas dalība četrās formālajās, vienā neformālajā un vienā ārkārtas Eiropadomes sanāksmē.

Prioritāšu definēšana Eiropas Savienības jautājumos

Divas reizes gadā – 2008. gada janvārī un jūlijā, sagatavojot informatīvo ziņojumu Saeimai par valdības paveikto un iecerēto turpmāko rīcību ES jautājumos, tika apkopota un atspoguļota Latvijai būtisko ES likumdošanas iniciatīvu virzība. Tika noteikti Latvijai prioritārie jautājumi, kuros Latvijas nacionālo interešu pārstāvībai 2008. gadā būtu pievēršama īpaša uzmanība: Lisabonas līgums un tā ieviešana, ES budžeta reforma, ES kopējās lauksaimniecības politikas vidēja termiņa pārskats, enerģētikas iekšējā tirgus liberalizācija, klimata pārmaiņu samazināšanas pasākumi, iniciatīvas nodokļu politikas jomā, visu totalitāro noziegumu izvērtēšana pēc vienotiem principiem u.c.

Eiropas Savienības lietu koordinācijas sistēmas pilnveidošana

Lai padarītu efektīvāku Latvijas interešu definēšanu un pārstāvību ES lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī, ņemot vērā sociālo partneru un nevalstiskā sektora iesniegtos priekšlikumus, tika aktualizēta ES koordinācijas tiesiskā bāze, pieņemot:

Ministru kabineta 2009. gada 3.februāra noteikumus Nr.96 „Kārtība, kādā izstrādā, saskaņo, apstiprina un aktualizē Latvijas Republikas nacionālās pozīcijas Eiropas Savienības jautājumos”;

Ministru kabineta 2009. gada 3.februāra instrukciju Nr.4 „Latvijas Republikas nacionālo pozīciju Eiropas Savienības jautājumos un ar tām saistīto instrukciju izstrādes un informācijas aprites kārtība”.

Jaunā kārtība nodrošina efektīvāku Latvijas interešu aizstāvību visos ES diskusiju formātos, jau lēmumu pieņemšanas sākuma posmā nostiprinot Saeimas, pašvaldību un sociālo partneru organizāciju, biedrību un nodibinājumu iesaisti, kā arī sabiedrības informēšanu par Latvijas interesēm ES jautājumos. Tāpat ir noteikts, ka Saeimas Eiropas lietu komisijas viedoklis attiecībā uz Latvijas nacionālajām pozīcijām ir saistošs.

Latviešu valodas kā oficiālās Eiropas Savienības valodas stiprināšana

Ārlietu ministrija 2008. gadā turpināja uzturēt aktīvu dialogu ar ES iestādēm gan politiskajā, gan ekspertu līmenī. 2008. gada 3.jūlijā ministrija sadarbībā ar Tulkošanas un terminoloģijas centru un Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā rīkoja konferenci “Latviešu valoda Eiropas Savienībā – daudzvalodības praktiskā pieredze”. Pulcējot ES iestāžu tulkošanas dienestu pārstāvjus, Latvijas institūciju ekspertus, valodniekus, mācītājus un studentus, tika uzrunāti aktuāli ES tiesību aktu tulkošanas un terminoloģijas jautājumi, kā arī apspriesta pastāvošā sadarbība un tās uzlabošanas iespējas. ĀM finansējums 2 500.04 LVL.

Sadarbībā ar citām Latvijas institūcijām tika sagatavoti priekšlikumi, lai sekmētu latviešu valodas lietošanu ES institūciju darbā un latviešu valodā tulkoto dokumentu pieejamību.

3. Ekonomisko interešu īstenošana

2008. gadā Ārlietu ministrijas Ekonomiskās politikas departaments, īstenojot Latvijas ārējo ekonomisko politiku, strādāja pie ārvalstu investīciju piesaistes, eksporta veicināšanas un uzņēmēju interešu aizstāvības ārvalstīs, kā arī pie Latvijas interesēm atbilstošas tirdzniecības līgumtiesiskās bāzes izveides.

Ar Ārlietu ministrijas atbalstu 2008.gada jūnijā Rīgā pirmo reizi norisinājās Baltijas jūras reģiona valstu biznesa konference, ar kuru tika uzsākta iniciatīva par Baltijas jūras (Latvija, Igaunija, Lietuva, Somija, Zviedrija, Norvēģija, Islande, Vācija, Dānija, Polija un Krievija) valstu un valdību galvu, biznesa pārstāvju un sabiedriskā sektora pulcēšanu, lai diskutētu par reģiona konkurētspēju globālā mērogā un tā turpmākās attīstības iespējām. 2008. gada diskusijas bija veltītas energoresursu avotu dažādošanai un enerģijas drošībai, pasaules finanšu tirgus svārstību un to radīto izaicinājumu, kā arī nākotnes transporta un loģistikas sistēmas attīstības jautājumiem.

Uzņēmēju interešu veicināšanas nolūkā Valsts prezidentu 2008. gada valsts vizītēs ārvalstīs - Ukrainā, Horvātijā un Centrālāzijā (Kazahstānā, Uzbekistānā un Turkmēnistānā) - pavadīja Latvijas uzņēmēju delegācijas. Notika Latvijas un Baltkrievijas, Latvijas un Moldovas, Latvijas un Azerbaidžānas, Latvijas un Uzbekistānas, Latvijas un Kirgizstānas, un Latvijas un Krievijas starpvaldību komisiju sanāksmes, kurās tika meklēti risinājumi dažādu šķēršļu novēršanai divpusējās ekonomiskajās attiecībās.

Tika panāktas Latvijas ekonomiskajām interesēm labvēlīgas izmaiņas Eiropas Kopienas (tai skaitā Latvijas) ārējās tirdzniecības režīmā attiecībā uz Moldovu (2008. gada janvārī Moldovai tika piešķirtas autonomās tirdzniecības priekšrocības), Ukrainu (2008. gada maijā Ukraina kļuva par PTO dalībvalsti, un tika uzsāktas sarunas par ES-Ukrainas brīvās tirdzniecības telpas izveidi) un Gruziju (2008. gada decembrī Gruzijai tika piešķirts Vispārējo tarifa preferenču sistēmas (GSP) īpašais veicināšanas režīms ilgtspējīgai attīstībai un labai pārvaldībai).

Turpinājās PTO daudzpusējās tirdzniecības liberalizācijas sarunas Dohas attīstības raunda ietvaros. 2008. gada jūlijā Ženēvā tika sasaukta PTO ministru konference, taču vienošanās par lauksaimniecības tirgus aizsargmehānisma apjomu jaunattīstības valstīm starp PTO dalībvalstīm tā arī netika panākta. Turpinājās darbs pie Krievijas, Azerbaidžānas, Kazahstānas, Uzbekistānas u.c. valstu iestāšanās Pasaules Tirdzniecības organizācijā (PTO).

2008. gadā jūlijā tika pieņemta jauna GSP regula, kas nosaka GSP tarifa atlaižu piešķiršanu jaunattīstības valstīm laika posmā no 2009. gada 1. janvāra līdz 2011. gada beigām. Regulā ietverti Latvijas ekonomiskajām interesēm atbilstoši nosacījumi, piešķirot atlaides tādām Latvijai svarīgām importa precēm kā ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru ražojumiem un metāliem un metālu izstrādājumiem.

2008. gada maijā tika parakstīts un 2009. gada februārī spēkā stājās Latvijas un Kirgizstānas Investīciju veicināšanas un aizsardzības līgums, sniedzot papildus tiesiskās aizsardzības iespējas Latvijas investoriem Kirgizstānā.

Īstenojot 2007. - 2009. gada Enerģētikas politikas Eiropai rīcības plānu, 2008. gada marta Eiropadomē tika apstiprināta ES iekšējā enerģētikas tirgus liberalizācijas pakete un 2008. gada decembra Eiropadomē – ES Klimata un enerģētikas pakete. 2008. gada novembrī Eiropas Komisija nāca klajā ar priekšlikumu Otrajam stratēģiskajam enerģētikas pārskatam, kurā īpaša uzmanība pievērta Eiropas Savienības enerģētikas drošības politikai un enerģētiskajai sadarbībai ar trešajām valstīm. Paralēli tika uzsākts darbs pie Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojumu

plāna izstrādes; plānā tiks sniegti priekšlikumi Baltijas jūras reģiona enerģētikas tirgus attīstības iespējām.

Pārskata periodā Ārlietu ministrija strādāja pie tā, lai tiktu ievērotas Latvijas intereses Eiropas Komisijas sarunās ar Norvēģiju, Islandi un Lihtenšteinu par finansējuma piešķiršanu Eiropas Savienības dalībvalstīm ar mērķi mazināt sociālās un ekonomiskās atšķirības Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ). Laika periodā no 2004. gada 1. maija līdz 2009. gada 30. aprīlim Latvijai bija piešķirts Eiropas Ekonomiskās zonas (EEZ) finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta finansējums 53,76 milj. eiro apmērā. 2008. gada jūlijā tika apstiprināts mandāts Eiropas Komisijai uzsākt sarunas par EEZ Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstu finanšu instrumentu nākotnē.

Ņemot vērā 2007. gada maijā OECD Ministru padomes pieņemto paplašināšanās lēmumu, Latvija pieskaņoja savas aktivitātes esošajai situācijai un, tiekoties ar OECD dalībvalstu pārstāvjiem, turpināja paust nemainīgu Latvijas interesi nākotnē kļūt par pilntiesīgu OECD dalībvalsti. Latvijas nozaru eksperti turpināja sadarbību ar OECD tādos formātos, kas Latvijai ir pieejami, tādējādi demonstrējot Latvijas spēju dot ieguldījumu OECD darbā. Pašreiz Latvijai ir dalībnieka statuss sešos OECD instrumentos, novērotāja statuss – vienā.

Lai celtu Latvijas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību ekonomisko diplomātu un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras ekonomisko pārstāvju ārvalstīs kapacitāti, 2008. gadā Rīgā notika mācības par jautājumiem, kas nozīmīgi Latvijas ekonomisko interešu sekmīgai realizācijai ārvalstīs.

4. Attiecības ar trešajām valstīm

ASV

Īpašs panākums 2008. gadā bija Latvijas dalība ASV bezvīzu režīma programmā un Austrālijas *e-Visitor* programmā.

Gada laikā ir turpinājies intensīvs politiskais dialogs un sadarbība ar Amerikas Savienotajām Valstīm - notikusi Latvijas prezidenta Valda Zatlera darba vizīte ASV, ārlietu ministra M. Riekstiņa, ekonomikas ministra K. Gerharda un veselības ministra R. Vējoņa vizītes. Latvijā viesojies ASV Tēvzemes drošības ministrs Maikls Čertofs, ASV Valsts departamenta sekretāres palīga vietnieks demokrātijas un cilvēktiesību jautājumos Džefrijs Krila, ASV Valsts departamenta Eiropas un Eirāzijas biroja valsts sekretāres palīga vietnieces Judītes Gārberes (*Judith Garber*).

Notikusi ASV Nacionālā demokrātijas institūta (*National Democratic Institute for International Affairs - NDI*) Eirāzijas reģionālās direktores Lauras Dževetas (*Laura Jewett*) un reģionālo direktoru no Moldovas, Ukrainas, Gruzijas, Baltkrievijas un Krievijas vizīte Latvijā ar mērķi stiprināt Latvijas un ASV sadarbību kaimiņpolitikas jautājumos.

Ziemeļvalstis

Latvijas sadarbība ar Eiropas Savienības ziemeļu kaimiņiem Norvēģiju un Islandi ir tradicionāli ļoti laba. 2008. gadā notika intensīvs starpvalstu dialogs gan divpusējos, gan daudzpusējos, tai skaitā Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbības formātos. Turpinājās intensīva Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta un Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta ietvaros piešķirtā finansējuma apgūšana Latvijā, realizējot projektus visdažādākajās jomās.

Krievija

2008. gadā Latvija turpināja attīstīt praktisko sadarbību un politisko dialogu ar Krieviju. BJVP samita ietvaros jūnija sākumā Latviju apmeklēja Krievijas pirmais vicepremjers Igors Šuvalovs un tikās ar Latvijas Ministru prezidentu Ivaru Godmani, lai pārrunātu divpusējās attiecību aktualitātes. Oktobrī notika ārlietu ministra M. Riekstiņa atbildes darba vizīte Krievijas Federācijā. Šī bija pirmā augstāko amatpersonu vizīšu apmaiņa pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas. Vizītes ietvaros abu valstu ārlietu ministri pārrunāja divpusējās sadarbības jautājumus, kā arī apmainījās viedokļiem par starptautiskās politikas aktualitātēm, arī situāciju Gruzijā. Tika akreditēts jaunais Krievijas vēstnieks Latvijā Aleksandrs Vešņakovs, kā arī jaunais Latvijas vēstnieks Krievijā – Edgars Skuja.

Novembrī Maskavā notika Latvijas un Krievijas starpvaldību (SVK) komisijas 2. sēde, par kuras organizēšanu jūlijā Maskavā vienojās SVK līdzpriekšsēdētāji Latvijas finanšu ministrs Atis Slakteris un Krievijas transporta ministrs Igors Levitins. SVK sēdes laikā tika pārrunātas turpmākās sadarbības iespējas transporta un tranzīta jomā, robežas šķērsošanas jautājumu risināšanā, ekonomiskās sadarbības jomā, kā arī par pārvietoto kultūras un vēstures mantojumu, kā arī iespējas papildināt līgumu bāzi.

Decembrī Latvijā oficiālā vizītē uzturējās Krievijas Federācijas Revīzijas palātas priekšsēdētājs Sergejs Stepašins. Vizītes ietvaros tika panākta vienošanās par sadarbības paplašināšanu – veikt revīziju kompetentajās institūcijās ar mērķi veicināt Latvijas pārtikas produktu eksportu uz Krieviju.

Austrumeiropas un Centrālāzijas valstis

2008. gadā veiksmīgi tika turpināts politiskais dialogs ar reģiona valstīm, notika vizītes gan Valsts prezidenta, Ministru prezidenta un ārlietu ministra līmenī.

Prezidents V.Zatlers valsts vizītē apmeklēja Ukrainu, notika reģionālā vizīte Centrālāzijā – Kazahstānā, Uzbekistānā un Turkmenistānā. Šajās valstīs vizītes prezidentu pavadīja biznesa delegācijas, to ietvaros notika biznesa forumi.

2008. gadā, pēc vairāk nekā desmit gadu pārtraukuma, notika Baltkrievijas premjerministra S.Sidorska vizīte Latvijā. Šī vizīte varēja notikt pēc tam, kad 2008. gada oktobrī ES ārlietu ministru sanāksmē tika nolemts atcelt politisko kontaktu ierobežojumu ar Baltkrievijas amatpersonām.

Ir notikusi aktīva vizīšu apmaiņa ar Gruziju – janvārī Valsts prezidents piedalījās atkārtoti ievēlētā Gruzijas prezidenta inaugurācijas ceremonijā, 12.maijā notika ārlietu ministra M.Riekstiņa darba vizīte Tbilisi. Savukārt 11.jūlijā notika Gruzijas ārlietu ministres E.Tkešelašvili oficiālā vizīte Latvijā.

Īpaša uzmanība gan no Latvijas puses, gan starptautiskās sabiedrības tika pievērsta Gruzijas – Krievijas bruņotajam konfliktam 2008.gada augustā. Latvijas Ministru prezidents I.Godmanis kopīgā vizītē ar Igaunijas, Lietuvas un Polijas prezidentiem apmeklēja Gruziju karadarbības laikā. Latvijas valdība sniedza humāno palīdzību Gruzijai karadarbības laikā un tās radīto sekū pārvarēšanai – uz Gruziju tika nosūtīti medicīniskie preparāti, pārtika, apģērbs, teltis un citas pirmās nepieciešamības preces. Latvijas sniegtās humānās palīdzības ietvaros uz divu nedēļu ilgu rehabilitācijas kursu Latvijā ieradās 30 Dienvidosetijas bēgļu bērni.

Stiprinot attiecības ar Dienvidkaukāza valstīm, Latvijā viesojās Azerbaidžānas un Armēnijas ārlietu ministri. Ārlietu ministrs M.Riekstiņš gada sākumā apmeklēja Ukrainu un Moldovu, uzsverot šo valstu prioritāro lomu Latvijas ārpolitikā un attīstības sadarbības jomā. Plūdu sekū likvidēšanai Ukrainā un Moldovā tika sniegta finansiālā palīdzība abām dabas katastrofas skartajām valstīm.

Notiekot diskusijām par Austrumu partnerības izveidošanas nepieciešamību, Latvijas pārstāvji aktīvi atbalstīja šo iniciatīvu gan Eiropas Savienības darba grupās, gan organizējot konsultācijas ar partnerībā iesaistītajām valstīm – Ukrainu, Moldovu, Baltkrieviju, Armēniju, Azerbaidžānu un Gruziju.

2008. gadā tika publicēts pirmais progresa ziņojums par ES Stratēģijas Centrālāzijā īstenošanu. Latvija kā vienu no prioritātēm Stratēģijas ietvaros ir izvirzījusi izglītību, un uzņēmusies Izglītības iniciatīvas koordinēšanu Uzbekistānā.

Irāka, Afganistāna

Lai īstenotu Latvijas līdzdalību starptautiski svarīgos procesos, jāatzīmē ārlietu ministra M.Riekstiņa līdzdalība konferencē par Irāku *Starptautiskā nolīguma īstenošanu* (Nolīgums – *International Compact with Iraq, ICI*) Stokholmā, kā rezultātā sadarbībā ar NVO „Lidere” Latvijā tika uzņemta Irākas sieviešu uzņēmēju delegācija.

2008. gadā Latvija turpināja sniegt civilo atbalstu Afganistānā. Farjabas provincē tika uzsākts likuma varas stiprināšanas projekts ar Eiropas Komisijas līdzfinansējumu, kas paredz trīs tiesu namu būvēšanu, kā arī tiesnešu apmācības programmu. Projekta kopējais apjoms ir 500 000 EUR, no kuriem Latvija līdzfinansēja 100 000 EUR. Notika Afganistānas Sieviešu Biznesa federācijas pārstāvju vizīte Latvijā, un tika īstenots Latvijas palīdzības projekts Afganistānas policijas sektora stiprināšanā.

Tuvie un Tālie Austrumi, Latņamerika, Karību jūras baseins

Notikušas politiskās konsultācijas ar Indiju, Ķīnas TR, Brazīliju, Japānu, Ēģipti un Izraēlu. Latvijas vēstnieka pienākumus sāka pildīt pirmais rezidējošais ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Ēģiptes Arābu Republikā Māris Selga.

Latvija 2008. gadā apstiprināja jaunus goda konsulus Hokaido, Osakā (Japānā) un Santjago (Čīlē). Latvija 2008. gadā ir nodibinājusi diplomātiskās attiecības ar Barbadosu.

5. Konsulārā politika

Konsulārā informācija

2008. gadā Konsulārais departaments pastāvīgi pilnveidoja un aktualizēja Ārlietu ministrijas mājas lapas Konsulārās informācijas sadaļu. Pārskata periodā kopā ceļotājiem tika ievietoti 68 brīdinājumi par terora aktu draudiem, konfliktsituācijām vai smagas inficēšanās risku apmeklējot kādu noteiktu reģionu vai noteiktu valsti.

2008. gadā Konsulārais departaments pastāvīgi pilnveidoja un papildināja 2007.g. izstrādāto instrukciju *Metodiskie norādījumi* – vīzu izsniegšana pēc pievienošanās Šengenas līgumam, kur ir informācija par darba procedūrām, saskaņā ar kurām konsulārā amatpersona pieņem lēmumu par ārzemnieka datu iekļaušanu Šengenas informācijas sistēmā Šengenas konvencijas 96.panta kārtībā.

2008. gadā Konsulārais departaments strādāja pie Konsulārā reģistra *on-line* režīmā datu bāzes izveidošanas. Darbu ar datu bāzi paredzēts uzsākt 2009. gada 1.janvārī. Konsulārā reģistra mērķis ir apkopot informāciju par iedzīvotājiem, kuri īslaicīgi uzturas ārvalstīs. Reģistrācija tiek veikta Latvijas vēstniecībās, konsulātos un ĀM Konsulārajā departamentā. Reģistrācija ļauj nodrošināt šīm personām tiesību un interešu īstenošanu un aizsardzību, kā arī palīdzības sniegšanu ekstremālās situācijās. 2008. gadā reģistrējušies 970 ceļotāji.

2008. gadā Konsulārais departaments piedalījās starptautiskajā tūrisma izstādē BALTTOUR2008. Konsulārā departamenta darbinieki izstādes apmeklētāju uzmanību vērta uz nepieciešamību reģistrēties Konsulārajā reģistrā, apdrošināt veselību un dzīvību pirms došanās uz ārvalstīm un informēja par Konsulārā dienesta iespējām palīdzēt, ja Latvijas iedzīvotājs nokļūst nelaimes gadījumā, kā arī nāves gadījumos.

Konsulārā palīdzība un pakalpojumi

2008.gadā ar Konsulārā departamenta un Latvijas konsulāro amatpersonu ārvalstīs starpniecību sniegta palīdzība smagas saslimšanas un nāves gadījumos 111 Latvijas valstspiederīgajiem. Joprojām visvairāk nāves gadījumu ir valstīs, kur pēdējo gadu laikā ievērojami pieaudzis Latvijas valstspiederīgo skaits – Lielbritānija, Īrija, Vācija, Spānija.

2008. gadā ar Konsulārais departaments saņēma informāciju par 117 Latvijas valstspiederīgo aizturēšanu vai apcietināšanu ārvalstīs. Aizturēšanas iemesli ir visdažādākie – pārsvarā laupīšanas vai zādzības, ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi, lielākoties alkohola reibumā izraisīti ceļu satiksmes negadījumi, naudas mahinācijas, attiecīgās valsts imigrācijas likuma pārkāpumi (viltotas pases, nelegāla robežas šķērsošana), huligānisms.

2008. gadā Konsulārajā departamentā pieņemti un nosūtīti pārstāvniecībām 27 naudas pārvedumi gadījumos, kad Latvijas valstspiederīgie palikuši bez naudas līdzekļiem ārvalstīs.

2008. gadā Konsulārais departaments un Latvijas Republikas konsulārās amatpersonas ārvalstīs Latvijas un ārvalstu valstspiederīgajiem sniegušas ievērojamu konsulāro pakalpojumu skaitu. Pārskata periodā konsulāros pakalpojums uzsāka sniegt arī Latvijas Republikas vēstniecībā Ēģiptē.

Sniegto pakalpojumu skaits kopumā:

- Izsniegto vīzu skaits – 1 36 335;
- Izsniegto atgriešanās apliecību skaits – 3 536, tai skaitā ar Latvijas goda konsulu starpniecību izsniegtas 20 atgriešanās apliecības;
- Izsniegto jaunu pilsoņu un nepilsoņu pasu skaits – 8 000, tai skaitā izsniegto diplomātisko pasu skaits – 232;

- Izsniegto dienesta pasu skaits – 143;
- Veikto papildinājumu skaits diplomātiskajās un dienesta pasēs – 119;
- Legalizēto dokumentu skaits – 12 730;
- Veikto notariālo darbību skaits -3 240;
- Izsniegto izziņu skaits -1 735;
- Reģistrēto civilstāvokļu aktu skaits - 26;
- Pieņemto pieteikumu par atteikšanos no pilsonības skaits – 227;
- Pilsoņa statusa reģistrāciju skaits – 1 233;
- Pieņemto pieteikumu uzturēšanās atļauju saņemšanai skaits – 3 240.

Pārstāvība Šengenas vīzu izsniegšanā

2008. gadā noslēgtas vienošanās ar trim valstīm par Latvijas pārstāvību Šengenas vīzu izsniegšanā valstīs, kurās nav Latvijas vēstniecību. Kopumā 39 valstīs Latviju vīzu izsniegšanā pārstāv piecas valstis - Ungārija, Slovēnija, Francija, Nīderlande un Vācija. Savukārt Latvija vīzu izsniegšanā pārstāv 5 valstis - Ungāriju, Igauniju, Slovēniju, Zviedriju un Nīderlandi sešās valstīs.

Solidaritātes un migrācijas plūsmu pārvaldīšanas programmas ārējo robežu fonds

2008.gadā Konsulārais departaments turpināja piedalīties projektā par Solidaritātes un migrācijas plūsmu pārvaldīšanas programmas realizēšanu Latvijā, piedaloties programmas normatīvo aktu izstrādē. Programmas Ārējo robežu fonda ietvaros Konsulārais departaments 2009. gadā veiks šādu projektu īstenošanu:

Konsulāro amatpersonu reģionālo apmācību nodrošināšana par ES vienoto vīzu izsniegšanas politiku, atbilstoši Eiropas Robežu kodeksa, Kopīgās konsulārās instrukcijas un Rekomendāciju kataloga prasībām;

Konsulārās amatpersonas rokasgrāmatas aktualizācija, izveidojot to elektroniskā formā un padarot pieejamu *on-line* režīmā.

Projektu kopējais plānotais finansējums 2009. gadam ir 152 449 LVL.

Abiem minētajiem projektiem saskaņā ar fonda prasībām ir jābūt pilnībā īstenotiem līdz 2009. gada 31.decembrim.

Norvēģijas valdības divpusējais finanšu instruments

2008. gadā Konsulārais departaments turpināja līdzdarboties Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta projekta LV0039 „Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību vīzu nodaļu informācijas tehnoloģiju stiprināšana, uzlabojot SIS II ieviešanu” realizēšanā Ārlietu ministrijā.

2008. gada 16.jūnijā tika parakstīts trīspusējais sadarbības līgums starp Ārlietu ministriju, Iekšlietu ministriju un Centrālo finanšu un līgumu aģentūru, kā rezultātā tika uzsākta projekta ieviešana, t.i., uzsākts darbs pie iepirkumu procedūru sagatavošanas un īstenošanas.

Projekta ietvaros ir plānots nodrošināt Ārlietu ministrijas centrālo aparātu un diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības ar nepārtrauktās barošanas blokiem, uguns sienām, tīklu filtriem, satelīt-telefoniem, specializētajiem portatīvajiem datoriem un elektroniskajām atslēgu glabātuvēm.

Projekta īstenošanu pilnībā plānots pabeigt 2010. gada 4. ceturksnī.

Šengenas konvencijas finanšu programma Schengen Facility

2008. gadā tika pilnveidots aprīkojums, kas tika iegādāts 2007. gadā *Schengen Facility* finanšu programmas ietvaros un uzstādīts 33 Latvijas diplomātiskajās un

konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs, savukārt ĀM pilnveidotas uzstādītās iekārtas, kas nodrošina drošas sakaru sistēmas ar pārstāvniecībām.

2008. gadā sadarbībā ar Latvijas Republikas vēstniecībām Turcijas Republikā un Polijas Republikā, turpinot Šengenas finanšu programmas (Schengen Facility) projekta ĀM/5/5 ietvaros aizsākto praksi, Konsulārais departaments organizēja divas reģionālās mācības vīzu jautājumos (2008. gada 26.-27. novembrī Varšavā un 2008. gada 11.-12. decembrī Stambulā), pieaicinot arī ekspertus no Valsts robežsardzes, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes un Drošības policijas, kā arī ekspertus no Polijas Republikas Ārlietu ministrijas, FRONTEX biroja, Ungārijas Republikas vēstniecības Moldovas Republikā un VFR vēstniecības Turcijas Republikā. Mācību laikā īpaša vērība tika pievērsta pārstāvniecību darba analīzei un izvērtēšanai pēc Latvijas pievienošanās Šengenas līgumam. Mācību laikā konsulārās amatpersonas tika nodrošinātas ar drošu un operatīvu informāciju visjaunākajiem tiesību instrumentiem, lai nodrošinātu vienveidīgu vīzu izsniegšanas praksi visā konsulārajā tīklā pievēršot pastiprinātu uzmanību atsevišķu reģionu specifikai tai skaitā paaugstinātam nelegālās imigrācijas riskam, jo vīzu izsniegšanas procesam ir būtiska nozīme robežu drošības nodrošināšanā.

2008. gadā Konsulāro amatpersonu mācībās, īstenojot sadarbību ar ES dalībvalstīm saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 2.daļas 20.pantā noteikto: „Ikvienam Savienības pilsonim trešās valsts teritorijā, kurā nav pārstāvniecības tai dalībvalstij, kuras pilsonis viņš ir, ir tiesības uz jebkuras dalībvalsts diplomātisko un konsulāro iestāžu aizsardzību ar tādiem pašiem nosacījumiem kā šīs valsts pilsoņiem” konsulārajām amatpersonām tika prezentētas ES dalībvalstu pilsoņiem izsniedzamās ETD (Emergency Travel Document) veidlapas. 2009. gadā Konsulārajā departamentā notiks darbs pie normatīvās bāzes sakārtošanas ETD izsniegšanā.

Finanšu līdzekļu izlietojuma kontrole

2008. gada 30.oktobrī Ārlietu ministriju kā finansējuma saņēmēju no Šengenas konvencijas finanšu programmas (Schengen Facility) auditēja Eiropas Komisijas auditori. Audita gaitā nekādas nepilnības projektu ieviešanā un līdzekļu apgūvē Ārlietu ministrijā netika konstatētas, kā rezultātā var secināt, ka programmas īstenošana ministrijā ir veiksmīgi pabeigta.

6. Informācija un sabiedriskās attiecības

Skat. arī sadaļu – Komunikācija ar sabiedrību

Saskaņā ar ministrijas darbības stratēģiju⁵, Informācijas un sabiedrisko attiecību departamenta galvenie darbības virzieni ir šādi:

- sadarbība ar Latvijas nacionālajiem un reģionālajiem medijiem, kā arī ārvalstu plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem;
- ārvalstu mediju akreditācija;
- darbs ar dažādām sabiedrības mērķauditorijām - skolēniem, studentiem, NVO, viedokļu līderiem, ekspertiem;
- ārvalstu mediju vizīšu koordinēšana;
- publicitātes pasākumu organizēšana.

Interneta mājas lapu uzturēšana (centrālā aparāta un Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību), pilnveidošana un atjaunošana, informatīvo materiālu, kā arī preses apskatu sagatavošana un izplatīšana, mediju monitorings un ĀM iekšējās un publiskās informācijas tulkošana ir svarīgākie instrumenti minēto darbības virzienu efektīvai īstenošanai.

Sadarbību ar nacionālajiem un reģionālajiem medijiem, kā arī ĀM akreditētajiem ārvalstu žurnālistiem, sekmīgi nodrošināja ministrijas Preses centrs, garantējot Latvijas ārpolitisko prioritāšu un ministrijas organizēto pasākumu iespējami plašu publicitāti.

Preses centra nodaļa un ministrijas preses sekretārs ir atbildējuši uz 590 Latvijas un starptautisko mediju pārstāvju jautājumiem par ārpolitikas aktualitātēm. Preses centra nodaļa ir organizējusi 23 preses konferences un preses brīfingus par aktuālajiem ārpolitiskajiem notikumiem.

Preses centra nodaļa nodrošinājusi 26 Ārlietu ministrijas amatpersonu intervijas plašsaziņas līdzekļos un 22 ārvalstu amatpersonu intervijas Latvijas presē, kā arī organizējusi seminārus reģionālajiem medijiem, kā arī – BJVP samita laikā – nodrošināja publicitāti vietējos un starptautiskajos medijos par šo notikumu. Preses centra nodaļa organizēja arī Latvijas mediju pārstāvju braucienus uz ārvalstīm, piemēram, NATO mītni Briselē, LR vēstniecību Ungārijā, uz Kosovu un Maskavu sakarā ar ārlietu ministra M. Riekstiņa vizītēm.

2008. gada janvārī – maijā Informācijas nodaļas galvenā prioritāte bija ministrijas un pārstāvniecību jaunā mājas lapu projekta izstrāde, ko izdevās pabeigt tā priekšizpētes un konkursa sagatavošanas posmā. 2008.g. vasarā tika apturēts projektam piešķirtais finansējums.

⁵ Ārlietu ministrijas darbības stratēģija 2007. - 2009.gadam, skat. http://www.mfa.gov.lv/data/file/amstrategija_300307.pdf .

7. Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība

Ar Ministru kabineta 2007. gada 20. decembra rīkojumu Nr. 839 tika apstiprināts Attīstības sadarbības politikas plāns 2008. gadam (turpmāk – Plāns 2008. gadam). Plānā noteikto aktivitāšu īstenošanai tika piešķirti 580 000 LVL.

Plānā 2008. gadam par prioritāti tika izvirzīta divpusējās un trīspusējās sadarbības projektu īstenošana un publisko informācijas aktivitāšu īstenošana.

Par prioritārām valstīm tika noteikta Moldovas Republika, Gruzija, Ukraina un Baltkrievijas Republika. Papildus minētajām valstīm tika īstenoti pēckonflikta rekonstrukcijas projekti Afganistānā, Farjabas provincē, kur dislocēts Latvijas Bruņoto spēku kontingents.

Divpusējās un trīspusējās sadarbības projekti prioritārajās jomās

Granta projektu konkurss “Atbalsts attīstības sadarbības projektiem Latvijas Republikas saņēmējvalstīs”

Izsludināts 2008. gada 3. septembrī. Kopējais granta projektu konkursa finansējums bija 100 000 LVL. Izvērtējot granta projektu konkursam iesniegtos projektus, finansēšanai tika atlasīti septiņi attīstības sadarbības projekti – divi projekti Moldovas Republikā, divi projekti Gruzijā, divi projekti Ukrainā un viens projekts Baltkrievijas Republikā:

- nodibinājuma „Valmieras novada fonds” projekts “Kopienas filantropijas attīstība NVO ilgtspējai Moldovā”;
- biedrības „Mediju radošā studija” projekts “Stratēģiskā plānošana kā efektīva metode Novovolinskas pilsētas ilgtspējīgai attīstībai”;
- biedrības „Latvijas Pašvaldību savienība” projekts “Fiskālā decentralizācija – pamats sekmīgai pašvaldību attīstībai”;
- biedrības „I.Kozakēvičas Latvijas Nacionālo Kultūras Biedrību asociācija” projekts „Multinacionālas pilsoniskas sabiedrības stiprināšana Moldovas Republikā”;
- biedrības „Development Bulb” projekts „E-apmācību iespējas Gruzijā: kā modernizēt izglītības sistēmu ar brīvi pieejamiem resursiem”;
- nodibinājuma „Latvijas – Gruzijas sadarbības fonds” projekts „Sociālā darba organizēšana Dušeti un Mchetas pašvaldībās, nodrošinot procesa kvalitātes standartu ievērošanu”;
- biedrības „Klubs „Māja” – jaunatne vienotai Eiropai” projekts „Jaunieši jaunietim – neformālās izglītības prakses veicināšana Baltkrievijā”.

Latvijas Republikas vēstniecību pārraudzītie projekti Gruzijā, Ukrainā, Moldovas Republikā un Baltkrievijas Republikā

Projektiem tika piešķirts finansējums 45 000 LVL apmērā. Konkursā projektus pieteikt varēja saņēmējvalsts nevalstiskā organizācija, komersants, pašvaldība vai valsts institūcija, kā arī Latvijas nevalstiskā organizācija, komersants, pašvaldība vai valsts institūcija. Izvērtējot iesniegtos projektus, finansēšanai tika apstiprināti septiņi projekti:

Moldovas Republikā

Moldovas Republikas Informācijas attīstības ministrijas projekts „Seminārs Moldovas Republikas valsts iestāžu darbiniekiem par Latvijas pieredzi e-pārvaldes ieviešanā un Eiropas pieredzes un instrumentu izmantošanas iespējām šajā procesā”

Ukrainā

Ukrainā reģistrētās sabiedriskās organizācijas „Jaunatnes sociālās adaptācijas centrs „Gadsimta veselība”” projekts “Dzīvokļu komunālo saimniecību reformēšanas programma”;

Ukrainas sabiedriskās organizācijas "Starptautiskās attīstības un biznesa atbalsta asociācija" projekts “Mūsdienu skola un pilsoniskā audzināšana”;

Ukrainas labdarības fonda „Sabiedrības transformācijas institūts” projekts „Vietējo pašvaldību un biznesa struktūru loma Ukrainas pilsētu inovatīva, investīcijām daudzpusīga attīstības modeļa veidošanā un īstenošanā”.

Baltkrievijas Republikā

Sabiedriskās apvienības „Sieviešu neatkarīgā demokrātiskā kustība” projekts “Sieviešu uzņēmējdarbības atbalsts Baltkrievijā, attīstot starptautisku sadarbību un reģionālā tīkla izveidi”;

Rīgas Juridiskās augstskolas projekts „Eiropas integrācija – izaicinājumi un vīzijas Baltijas perspektīvā: debates par Eiropas nākotni no konstitucionālā līdz Lisabonas līgumam un tālāk”;

Latvijas Republikas vēstniecības Baltkrievijas Republikā īstenots projekts „Baltkrievijas ekonomiskās transformācijas iespējas: kopīgais un atšķirīgais Austrumeiropas reģionā”.

Divpusējie attīstības sadarbības projekti

NVO, privātā sektora, pašvaldību un valsts institūciju projektu kontekstā ĀM sniedza atbalstu iepriekšējos gados veiksmīgi uzsāktajiem divpusējās sadarbības projektiem:

- Valsts Robežsardzes projekts Moldovas Republikā “Atbalsta sniegšana Moldovas Republikas Robežapsardzības dienestam”;
- Valsts Robežsardzes projekts Gruzijā “Atbalsta sniegšana Gruzijas Republikas Robežapsardzības dienestam”;
- Valsts robežsardzes koledžas projekts Moldovas Republikā „Moldovas Republikas robežsardzes kapacitātes stiprināšana kinoloģijas jomā”;
- Pārtikas un veterinārā dienesta projekts “Moldovas pārtikas un veterinārās uzraudzības sistēmas optimizācija”;
- Biedrības „Latvijas Pašvaldību savienības” projekts „Palīdzība pašvaldību attīstībai Moldovā”;
- Biedrības „Latvijas Pašvaldību savienības” projekts “Palīdzība pašvaldību attīstībai Ukrainā”;
- Latviešu valsts valodas apguves aģentūras projekts “Atbalsts bilingvālās izglītības sistēmas izveidei” Gruzijā;
- Tieslietu ministrijas projekts „Atbalsts Moldovas tieslietu sistēmas stiprināšanai, penitenciārās un ieslodzīto resocializācijas sistēmas pilnveidošanai”.

Atbalsts priekšizpētes vizītēm

Prioritāro valstu aktuālo jomu identificēšanai, kurās Latvija var īstenot attīstības sadarbības projektus, tika īstenotas priekšizpētes vizītes. 2008. gadā tika īstenotas četras priekšizpētes vizītes (2 Ukrainā, 1 Moldovas Republikā un 1 Gruzijā). Kopējais izmaksātais finansējums no ĀM attīstības sadarbības līdzekļiem vēstniecību pārraudzītiem projektiem ir 8556.11 LVL.

Valsts kancelejas „3. starptautiskais sabiedrības vadības vasaras institūts”

Projekta īstenotājs - Valsts kanceleja sadarbībā ar Valsts Administrācijas skolu. Projekta mērķis bija stiprināt ierēdņu kapacitāti, paaugstināt profesionalitāti un zināšanas, iepazīstināt ar vadošajām idejām un pieejām, dalīties pieredzē, nodrošināt sadarbības tīkla veidošanu un zināšanu apmaiņu starp publiskās pārvaldes speciālistiem. ĀM piešķirtais finansējums ir 10 000 LVL.

Atbalsts pēckonflikta rekonstrukcijas projektam Afganistānā

Tika piešķirts finansējums Francijas nevalstiskās organizācijas "Tehniskās sadarbības un attīstības aģentūra" (ACTED) izstrādātajam projektam tiesu sistēmas atbalstam Farjabas provincē, Afganistānā. Projekta ietvaros notika mācību kurss tiesnešiem, tiek būvētas tiesu ēkas trijos Farjabas provinces administratīvajos apgabalos. ĀM piešķirtais finansējums no attīstības sadarbības politikas līdzekļiem ir 25 000 LVL.

Atbalsts pēckonflikta rekonstrukcijai un kara radīto seku novēršanai

Ar Ministru Kabineta 2008. gada 27. novembra rīkojumu Nr.738 „Grozījumi Attīstības sadarbības politikas plānā 2008. gadam” Plāns 2008. gadam tika papildināts ar jaunu aktivitāti „Atbalsta sniegšana Gori universitātei (Gruzija) kapacitātes un darbības stiprināšanai”. Projekta ietvaros tika ierīkota jauna datorklase, pasniegti datorapmācības kursi, papildināti bibliotēkas krājumi, izveidota universitātes izdevniecība, tehniski aprīkota Gori universitātes auditorija interešu izglītības kursu nodrošināšanai un papildus apmācīti divi Gori universitātes pasniedzēji interešu izglītības kursos. ĀM finansējums 23 367.71 LVL.

Papildus tika īstenots Latvijas Republikas vēstniecības Gruzijā projekts „Mācību grāmatu izplatīšana Kaspi un Kareli rajonos”, kura ietvaros Kaspi un Kareli rajonu skolēni tika nodrošināti ar mācību grāmatām. ĀM finansējums 7 815 LVL.

Atbalsts studiju izmaksu segšanai ārvalstu studentiem

Rīgas Tehniskās universitātes Rīgas Biznesa skolas īstenots projekts „Starptautiskās sadarbības vadības kapacitātes paaugstināšana Baltkrievijā”. Projekta ietvaros 11 baltkrievu studenti studēja MBA (Master of Business Administration) programmā Rīgas Biznesa skolā (specializācija: uzņēmumu vadība un organizācija), un tika veikta viena pasniedzēja apmācība Baltkrievijas Republikā (ĀM finansējums 25 244.45 LVL);

Biedrības "Līdere", Rīgas Ekonomikas augstskolas un Rīgas Juridiskās augstskolas īstenotā projekta „Profesionālās kvalifikācijas celšanas programma pilsoniskās sabiedrības atbalstam Baltkrievijā” ietvaros tika organizētas teorētiskās nodarbības un lekcijas, lai pilnveidotu Baltkrievijas valsts un nevalstisko organizāciju vadītāju profesionālo kompetenci (ĀM finansējums 17 611.13 LVL).

Latvijas attīstības sadarbības normatīvi tiesiskās bāzes pilnveidošana

Izstrādāti šādi normatīvo aktu projekti, kuru apstiprināšana notika 2009. gada pirmajā pusē:

Ministru kabineta noteikumu projekts „Deleģētās sadarbības īstenošanas kārtība”. Noteikumu projekts izstrādāts, pamatojoties uz Starptautiskās palīdzības likuma 11. panta otro daļu, un tajā ir noteikta līdzfinansējuma piešķiršanas un saņemšanas no ārvalsts starptautiskās palīdzības īstenotāja kārtība;

Likumprojekts „Grozījumi Starptautiskās palīdzības likumā”. Likumprojekts paplašina deleģējumu Ministru kabinetam izdodot noteikumus par granta projektu īstenošanas kārtību, regulē informācijas pieejamības jautājumus granta projektu konkursos, dod tiesības lemt par izmaiņām attiecīgajā gadā pieejamā finansējuma indikatīvo sadalījumu un paplašina granta saņēmēju loku.

8. Starptautiskās organizācijas un humanitārie jautājumi

ANO

ANO Drošības padomes (DP) reformu process ir iegājis jaunā fāzē: 15.septembrī tika pieņemts Ģenerālās asamblejas (ĢA) lēmums, kurš paredz starpvaldību sarunu sākšanu ne vēlāk kā 2009. gada februāra beigās (sarunas sākās 2009. gada 19.februārī). Latvija atbalsta ANO DP skaitlisko paplašināšanu, lai tās sastāvs atspoguļotu reālo pasaules ģeopolitisko situāciju, kā arī ANO DP darba metožu un efektivitātes uzlabošanu.

2008. gada 9.maijā Latvija pievienojās ANO Civilizāciju aliansi (*Alliance of Civilizations*) atbalstošo valstu grupai, tādējādi apliecinot savu atbalstu starpkultūru dialoga un iecietības veicināšanai globālā mērogā. Sākotnējā ideja par Civilizāciju alianses dibināšanu pieder Spānijai un Turcijai, bet 2005. gadā ANO ģenerālsēkretārs to pasludināja par globālu iniciatīvu.

2008. gada 1. septembrī ANO Augstās komisāres cilvēktiesību jautājumos amatā stājās Navanethem Pillay.

2008. gada 16. septembrī Ņujorkā tika atklāta ANO Ģenerālās asamblejas 63.sesija. 23.–29. septembrī valstu vadītāju vispārējās debatēs Latviju pārstāvēja Valsts prezidents Valdis Zatlers un ārlietu ministrs Māris Riekstiņš.

Uzrunājot Ģenerālo asambleju, Latvijas prezidents pievērsa uzmanību tādiem jautājumiem kā drošības aktualitātes pasaulē, Gruzijas konflikts, tūkstošgades attīstības mērķi, klimata pārmaiņas un ilgtspējīga attīstība, globalizācija, cilvēktiesības, Starptautiskā krimināltiesā, ANO reformas.

2008. gada 27.-31. oktobrī Latvijā uzturējās ANO Īpašā ziņotāja bērnu tirdzniecības, bērnu prostitūcijas un bērnu pornogrāfijas jautājumos Najat M'jid Maalla. Vizītes ietvaros Īpašā ziņotāja tikās ar vairāku valsts institūciju pārstāvjiem, apmeklēja Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldi un Rīgas Brasas iecirkni, devās vizītē uz Silenes robežkontroles punktu.

2008. gadā tika noturētas trīs ANO Cilvēktiesību padomes (CTP) regulārās sesijas (3.-28.marts; 2.-12.jūnijs; 8.-24.septembris), trīs īpašās sesijas (23.-24.janvāris; 22.maijs; 28.novembris). Gada laikā tika izskatītas cilvēktiesību situācijas 48 ANO dalībvalstīs Universālā periodiskā pārskata mehānisma ietvaros.

2008. gada 3.martā Ženēvā darbu sāka ANO Cilvēktiesību padomes 7.sesija, kas bija pirmā pilnvērtīgā substantīvā sesija kopš CTP izveidošanas.

2008. gada 19.martā ar ziņojumu uzstājās ANO Īpašais ziņotājs rasisma, rasu diskriminācijas, ksenofobijas un cita veida diskriminācijas izskaušanas jautājumos Doudou Diène, kas citu jautājumu starpā prezentēja arī savu ziņojumu par vizīti Latvijā (tostarp arī Lietuvā, Igaunijā un Dominikānas Republikā).

ANO CTP 8. sesijas laikā 2008. gada 5. jūnijānotika divas paneldiskusijas saistībā ar sieviešu tiesību aizsardzības jautājumiem – vardarbība pret sievietēm un sieviešu mirstības problēma. Diskusija notika augstā līmenī. Latvija aktīvi piedalījās minētajā pasākumā, jo paneldiskusiju moderators bija Pēteris Elferts, Latvijas vēstnieks Eiropas Padomē. Ņemot vērā to, ka diskusijas organizētāja bija Čīle, Latvijas kā ES valsts dalība bija labs piemērs starpreģionālajai sadarbībai CTP ietvarā.

Latvija ir bijusi viena no aktīvākajām Universālā periodiskā pārskata procesa dalībniecēm ES ietvaros un strādājusi ar svarīgu jautājumu – pastāvīgo ielūgumu (*standing invitations*) izsniegšanas ANO īpašajiem ziņotājiem aktualizēšanu - , kas ir pozitīvi atzīmēts no starptautisko NVO un ANO Augstās komisāres cilvēktiesību jautājumos puses. Pārskata laikā vairākas valstis ir izteikušas gatavību izsniegt

pastāvīgos ielūgumus ANO īpašajiem ziņotājiem. 2008. g. 17.septembrī, CTP 9.sesijas laikā Latvijas vēstnieks ANO Ženēvā 52 valstu vārdā nolasīja paziņojumu *Promotion of Universality of the Standing Invitations to all Special Procedures*, norādot uz sasniegumiem pēdējā gada laikā un aicinot valstis izsniegt pastāvīgos ielūgumus, jo īpaši kandidēšanas uz CTP dalībvalsts statusu kontekstā. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kad uzruna par pastāvīgajiem ielūgumiem tika teikta pirmo reizi, 2008. gadā to atbalstošo valstu skaits būtiski pieauga no 44 uz 52. Līdz ar to Latvijas darbība ir devusi pozitīvus rezultātus arī cilvēktiesību aizsardzības mehānismu attīstībā.

2008. gadā turpinājās lobija darbs ANO dalībvalstu atbalsta iegūšanai Latvijas kandidatūrām:

ANO Ekonomisko un sociālo lietu padomē (*UN Economic and Social Council – ECOSOC*) uz 2011.-2013. gada termiņu (vēlēšanas 2010. gadā oktobrī);

ANO Cilvēktiesību padomē (*UN Human Rights Council*) uz 2014.-2017.gada termiņu (vēlēšanas 2014. gada maijā);

ECOSOC funkcionālajās komisijās - Ilgtspējīgas attīstības komisijā (*Commission on Sustainable Development - CSD*) uz 2010.-2013.gada termiņu, Statistikas komisijā (*Statistical Commission*) uz 2011.-2014. gada termiņu un Narkotisko vielu komisijā (*Commission on Narcotic Drugs – CND*) uz 2012.-2015. gada termiņu.

2008. gada 11. decembrī veiksmīgas lobija kampaņas rezultātā ANO Starptautiskā privāttiesību unifikācijas institūta (*UN International Institute for the Unification of private Law – UNIDROIT*) Vadības padomē tika ievēlēta Latvijas kandidāte Baiba Broka, Tieslietu ministrijas parlamentārā sekretāre.

UNESCO

Baltijas valstis kopīgi izvirzījušas Lietuvas vēstnieces un pastāvīgās pārstāves UNESCO Ina Marčiulionyte kandidatūru UNESCO ģenerāldirektora vēlēšanās. Vēlēšanas notiks UNESCO Ģenerālās konferences 35. sesijas laikā 2009. gadā.

2008. gada 2.-10. jūlijā Kvebekā notika UNESCO Pasaules Mantojuma komitejas (PMK) 32. sesija, kuras laikā tika pieņemts lēmums, ka Rīgas vēsturiskā centra (Pasaules Mantojuma sarakstā (PMS) tika iekļauts 1997. gadā) saglabāšanas stāvoklis nav tāds, lai šobrīd būtu iemesls iekļaut vietu Pasaules mantojuma apdraudēto vietu sarakstā.

Eiropas Padome (EP)

2008. gada 21.-25. janvārī notika Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas (EPPA) janvāra sesija, kuras laikā tika ievēlēts jaunais EPPA prezidents – Lluís Marie de Puig (Spānija, Sociālistu grupa). Eiropas Cilvēktiesību tiesā uz 6 gadiem tika ievēlēta Ineta Ziemele no Latvijas.

2008. gada 12. februārī tika publicēts Eiropas Padomes Eiropas Komisijas pret rasismu un neiecietību (ECRI) trešais ziņojums par situāciju Latvijā laika posmā no 2003. gada līdz 2007. gada septembrim. Pamatā ziņojumā iekļauta informācija, kas iegūta pēc ekspertu vizītes Latvijā 2007. gada martā. Trešajā ziņojumā pārsvarā uzmanība tiek pievērsta otrā ziņojuma rekomendāciju īstenošanai. ECRI trešajā ziņojumā uzsvērts progress Latvijas likumdošanā diskriminācijas apkarošanas jomā (Krimināllikums, Darba likums), pieņemtas vairākas programmas sabiedrības integrācijas un iecietības veicināšanai. Ziņojums atspoguļo valdības padarīto naturalizācijas un valsts valodas apguves veicināšanas jomās. Komentējot izglītības sadaļu, norādīts, ka sperti vairāki pozitīvi soļi, lai veicinātu daudzveidību skolās.

2008. gada 25. aprīlī Rīgā notika Baltijas un Ziemeļvalstu (NB8) neformālās konsultācijas par Eiropas Padomes jautājumiem. Sanāksmē tika pārrunātas iespējamās tālākās NB8 kopīgās iniciatīvas EP ietvaros, gaidāmā Ministru komitejas sesija (7.maijā Strasbūrā), Zviedrijas EP prezidentūras (2008. gada maijs – novembris) prioritātes, EP ģenerālsēkretāra vēlēšanas 2009. gadā un EP attiecības ar Baltkrieviju.

2008. gada 7. maijā Strasbūrā notika EP Ministru komitejas (MK) 118.sesija. Uz 6 mēnešiem EP MK prezidentūru no Slovākijas pārņēma Zviedrija, savukārt novembrī prezidentūru pārņēma Spānija. Latvijas ārlietu ministrs Māris Riekstiņš savā runā pievērsa uzmanību satraucošajai situācijai Eiropas Cilvēktiesību tiesā (ECT), kuras darbība ir pārslogota, jo Krievijas Federācija kā vienīgā no 47 EP dalībvalstīm nav ratificējusi 14.protokolu, kas tika izstrādāts, lai uzlabotu ECT darbu. M. Riekstiņš arī pievērsa Komitejas uzmanību sarežģītajai situācijai Abhāzijā un Dienvidosetijā, kā arī norādīja uz nepieciešamību veicināt izpratni par starptautiskajiem standartiem un eiropēiskām vērtībām Baltkrievijā. M. Riekstiņš arī atzīmēja Eiropas Padomes ieguldījumu starpkultūru un reliģiju dialoga veicināšanā, kā arī aicināja dalībvalstis atbalstīt jaunas visaptverošas konvencijas par vardarbības pret sievietēm apkarošanu izstrādi.

2008. gada 9.- 13. jūnijā darba vizītē Latvijā uzturējās Eiropas Padomes Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību (VNMAK) Konsultatīvās komitejas eksperti, lai iepazītos ar VNMAK īstenošanu Latvijā. Vizītes laikā Konsultatīvās komitejas eksperti tikās ar dažādu valsts pārvaldes iestāžu, nevalstisko organizāciju un masu mediju pārstāvjiem, kā arī notika tikšanās ar atsevišķu Saeimas komisiju pārstāvjiem, Tiesībsarga biroja un Satversmes Tiesas apmeklējums un brauciens uz Daugavpili. Šī gada oktobrī VNMAK Konsultatīvā komiteja pieņēma viedokli par VNMAK īstenošanu Latvijā, par kuru jau sniegti valdības komentāri. Saskaņā ar procedūru, tālāk šie dokumenti tiks skatīti EP Ministru komitejas ietvaros, kurai būs jāpieņem rezolūcija ar Latvijai adresētajām rekomendācijām.

2008. gada 11. jūnija EP Ministru vietnieku komitejā (MVK) notika tematiska diskusija par cilvēku tirdzniecības apkarošanu. Pēc diskusijas tika apstiprināta rezolūcija par monitoringa mehānisma (GRETA) izveidi EP Cilvēku tirdzniecības apkarošanas konvencijai. Mehānisma izstrādi vadīja Latvijas vēstnieks Pēteris Elferts kā MVK Tematiskais koordinators dzimumu līdztiesības jautājumos.

2008. gada 18. jūnija EP MVK sēdē uz vēl vienu gadu tika pagarināts Latvijas vēstnieka Pētera Elferta kā MVK Tematiskā koordinatora par dzimumu līdztiesības jautājumiem mandāts.

2008. gada 2.decembrī Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresā apstiprināja ziņojumu un rekomendācijas par vietējo demokrātiju Latvijā. Ziņojums tika sagatavots pēc Kongresa delegācijas vizītes Latvijā 2008. gada 14.-15.aprīlī.

EDSO/ODIHR

2008. gada 21.-23. aprīlī Latviju darba vizītē apmeklēja EDSO Augstais komisārs nacionālo minoritāšu jautājumos Knuts Vollebeks. Komisārs ar amatpersonām pārrunāja sabiedrības integrāciju Latvijā, mazākumtautību izglītību un naturalizācijas gaitu. Komisārs atzinīgi novērtēja latviešu valodas ekspertus vairākās EDSO dalībvalstīs, piemēram, Moldovā, Gruzijā un Kirgizstānā.

2008. gada 2.-3. oktobrī Bolzano (Itālija) notika EDSO Augstā komisāra nacionālo minoritāšu jautājumos rīkota starptautiska konference ar mērķi oficiāli publiskot komisāra rekomendācijas nacionālajām minoritātēm starpvalstu attiecībās

(*kin-state* rekomendācijas). Atšķirībā no agrākajām komisāru rekomendācijām, šīs rekomendācijas ietver ne vien minoritāšu mītnes valstu pienākumus, bet arī zināmus ierobežojumus izcelsmes valstīm attiecībā uz atbalstu saviem tautiešiem aiz robežas. Pēc šīs „akadēmiskās” konferences nākamā gada sākumā gaidāmas vairākas reģionālas konferences, viena, no kurām būs Baltijas jūras reģionā.

No 2008. gada 29. septembra līdz 10. oktobrim Varšavā notika EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību biroja rīkotā ikgadējā humanitārās dimensijas īstenošanas sanāksme. Sanāksmē kā ik gadu tika skatīti šādi jautājumi – likuma vara, tiesības uz taisnīgu tiesu, nāvessoda atcelšana, cilvēka pamatbrīvības, diskriminācijas aizliegums, agresīvā nacionālisma, rasisma aizliegums, reliģijas brīvība, EDSO rīcības plāna attiecībā uz Roma/Sinti īstenošana, demokrātiskās institūcijas (pilsonība un politiskās tiesības), cilvēktirdzniecība, migrācija.

2008. gada 4.-5. decembrī notika EDSO ārlietu ministru sanāksme Helsinkos, Somijā. Latvijas ārlietu ministrs Māris Riekstiņš savā runā uzsvēra, ka Gruzijas konflikta noregulējums būtiski ietekmēs Latvijas skatījumu uz Eiropas drošības nākotni kopumā. EDSO darbība balstās uz visaptverošu drošības koncepciju, kurā būtiska loma ir kopīgu vērtību un principu ievērošanai, tostarp humanitārajai dimensijai. M. Riekstiņš īpaši atzīmēja EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību biroja ekspertīzi un profesionalitāti, nodrošinot neaizstājamu palīdzību cilvēktiesību un demokrātijas principu ievērošanā visās dalībvalstīs un uzraugot to īstenošanas procesu.

2008. gadā Ārlietu ministrija nosūtīja ekspertus uz vairākām Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību biroja (OSCE/ODIHR) vadītajām vēlēšanu novērošanas misijām:

- Gruzijas prezidenta ārkārtas vēlēšanas (5. janvāris);
- Armēnijas prezidenta vēlēšanas (19. februāris);
- Melnkalnes prezidenta vēlēšanas (6. aprīlis);
- Gruzijas parlamenta vēlēšanas (21. maijs);
- Baltkrievijas parlamenta vēlēšanas (28. septembris).

Baltijas jūras valstu padome (BJVP)

Latvijas prezidentūra Baltijas jūras valstu padomē (BJVP) ilga no 2007. gada 1. jūlija līdz 2008. gada 30. jūnijam. Prezidentūras veiksmīgu norisi nodrošināja BJVP prezidentūras sekretariāts. Prezidentūras laikā notika 10 vecāko amatpersonu sanāksmes Rīgā, Jelgavā, Jūrmalā, Briselē un Kopenhāgenā, kuru galvenais darbs tika koncentrēts uz BJVP reformas priekšlikuma sagatavošanu, kas paralēli prezidentūras noteiktajām prioritātēm un iniciatīvām, kā arī BJVP iepriekš uzsāktajām aktivitātēm, kļuva par galveno izaicinājumu.

Noslēdzot Latvijas prezidentūru BJVP 3.-4. jūnijā Rīgā notika Baltijas jūras valstu samits, kurā tika apstiprināta BJVP reformu deklarācija⁶:

- BJVP paliks kā viens no galvenajiem sadarbības veicinātājiem reģionā ne tikai starpvaldību, bet arī ekspertu līmenī;
- Definētas piecas ilgtermiņa prioritātes – izglītība un kultūra, enerģētika, vide, ekonomiskā attīstība un civilā drošība un humānā dimensija, kas koncentrēs uzmanību, resursus un nodrošinās kvalitatīvākus rezultātus.

⁶ Declaration on the reform of the Council of the Baltic Sea States, CBSS Ministers' Deputies Meeting, Riga, 3 June 2008 <http://www.mfa.gov.lv/en/cbss/Summit-CBSS/declaration-on-reform/>.

Darba grupa starptautiskajai sadarbībai holokaustā izglītībā, piemiņā un pētniecībā – International Task Force on Holocaust Education, Remembrance and Research (ITF)

Latvija kopš 2004. gada ir uzņemta Darba grupā starptautiskajai sadarbībai holokaustā izglītībā, piemiņā un pētniecībā jeb ITF. 2008. gadā, Austrijas prezidentūras ITF laikā, jūnijā un decembrī Latvijas delegācija piedalījās divās gadskārtējās ITF plenārsēdēs. Latvijas delegāciju vada Ārlietu ministrijas Plānošanas grupas vadītājs.

2008. gadā ITF nodibināja pastāvīgo sekretariātu, kas turpmāk atradīsies Berlīnē. Pastāvīgā sekretariāta darbība būtiski atvieglinās ITF dalībvalstu sadarbību un nodrošinās informācijas plūsmu un apmaiņu starp tām.

Apkopojot ITF darbības laiku, Austrijas prezidentūra publicēja ITF 10.gadadienas grāmatu, tajā ir apkopots visu ITF dalībvalstu paveiktais, arī sadaļa par Latvijas valsts iestāžu, NVO un privātpersonu ieguldījumu holokausta piemiņas kopšanā.

Ārlietu ministrija 2008. gadā finansiāli atbalstīja vairākus pasākumus un projektus Latvijā:

Jūnijā LU tika prezentēts pētījums „Vārdi”. No 2002. gada to īstenoja Latvijas Universitātes Jūdaikas studiju centrs ar daudzu Latvijas, Izraēlas, Lielbritānijas un ASV iestāžu, organizāciju un privātpersonu atbalstu. Pētījumu rezultātā internetā <http://names.lu.lv/> pieejams visu 93,479 pirmskara Latvijā dzīvojušo ebreju saraksts, kā arī lielās līnijās noskaidrots šo cilvēku liktenis holokausta laikā;

6. februārī ārlietu ministrs Māris Riekstiņš piedalījās Pola Goldmana un Dāvida Rubingera foto izstādes "Izraēla: vēsture fotogrāfijās" atklāšanā. Izstāde bija veltīta Izraēlas Valsts 60 gadu jubilejai, kā arī Latvijas un Izraēlas diplomātisko attiecību 16.gadadienai. Izstādi organizēja Latvijas ebreju draudžu un kopienu padome ar Izraēlas vēstniecības Latvijā un Latvijas Ārlietu ministrijas atbalstu;

Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā, 25.martā, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā pirmoreiz tika prezentēta Krievijas izdevniecības ПООСН septiņu sējumu izdevums Staļinskā GULAGA vēsture un enciklopēdija Holokausts. Pasākumu organizēja Latvijas Republikas vēstniecība Krievijas Federācijā sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku un Viskrievijas ārzemju literatūras bibliotēku. (enciklopēdija Holokausts ir 2001.gadā ASV izdotās grāmatas tulkojums krievu valodā. Enciklopēdijā iekļauta vienpadsmit valstu zinātnieku sagatavotā informācija par holokaustu);

4. novembrī Stokholmas Sv. Ērika katoļu doma baznīcā notika svētā mise un pieņemšana, godinot prāvestu Kazimiru Vilni saistībā ar viņam piešķirto Izraēlas Valsts goda titulu *Taisnīgais starp tautām*. Šis tituls prāvestam Kazimiram Vilnim ir piešķirts par varonīgu rīcību Otrā pasaules kara laikā Rīgā, izglābjot Davidu Pačkinu (David Packin) no holokausta;

ĀM atbalstīja Agneses Kusmanes, Büro Schwimmer (Berlīne), Kuldīgas vidusskolu skolnieku un lektoru projektu:”Kuldīgas ebreju kopienas vēsture un likteņi holokausta laika”;

Ar ĀM atbalstu Ebreju kopienas mājā notika Kertēssa Imres grāmatas „Bezliktenis” latviešu valodā prezentācija. Tajā piedalījās autora draugs un kolēģis, Ungārijā atzītākais literatūras kritiķis, vairāku publikāciju un grāmatu autors, žurnāla "2000" autors un redakcijas loceklis, Ungārijas lielākās Eotvos Lorand valsts Universitātes ELTE (Budapešta) literatūras un vēstures katedras, Humanitāro zinātņu fakultātes, vadītājs profesors Margosecy Istvans. Grāmata pirmo reizi tika izdota

1975.gadā un tā stāsta par 15 gadus vecā zēna pieredzi Aušvicas un Buhenvaldas koncentrācijas nometnē, tā ieguva Nobela prēmiju literatūrā 2002.gadā.

Starptautiskā Frankofonijas organizācija (SFO)

2008. gada 18.oktobrī Kvebekā (Kanāda) 12. Frankofonijas valstu un valdību vadītāju samitā Latvija vienprātīgi tika uzņemta Starptautiskās Frankofonijas organizācijā (SFO) novērotājas statusā. Novērotāja statuss Latvijai dos iespēju paplašināt un pilnveidot sadarbību ar vairāk nekā 60 Eiropas, Āzijas, Āfrikas un Amerikas valstīm. Pievienošanās Frankofonijai veicinās kultūras un zinātnes sadarbību ar franciski runājošajām valstīm un uzlabos franču valodas apguvi Latvijā.

III IEKŠĒJĀ AUDITA DARBĪBA

Ārlietu ministrijā ir 11 auditējamās sistēmas, kurām ir 86 apakšsistēmas. Saskaņā ar auditējamo sistēmu risku novērtējumu, apakšsistēmas tiek sadalītas izvērtējot to riskus. Ministrijā ir 11 augsta, 58 vidēja un 17 zema riska auditējamās apakšsistēmas.

Ārlietu ministrijas Iekšējā audita departamentam 2008. gadā kā prioritāte bija noteikts veikt ĀM funkcionālo auditu, kas tika veikts saskaņā ar darba uzdevumu plānu un kura laikā tika sniegti priekšlikumi par ministrijas sistēmas pilnveidošanu un darba procesu optimizāciju un uzlabošanu.

Faktiski 2008. gadā tika uzsākti 5 auditi un veiktas 2 neplānotas pārbaudes:

- Ārlietu ministrijas funkcionālais audits;
- Ilgtermiņa ieguldījumu audits;
- Finanšu, dokumentācijas un informācijas drošības audits Latvijas Republikas vēstniecībā Īrijas Republikā;
- Fizisko personu datu apstrādes sistēmas audits;
- Eiropas Savienības Ministru Padomes ceļu izdevumu kompensācijas sistēmas audits;
- Finanšu pārbaude Latvijas Republikas vēstniecībā Spānijas Karalistē;
- Inspekcija Latvijas Republikas vēstniecībā Krievijas Federācijā;

Konsultācijas par darba jautājumiem, auditu ieteikumu uzraudzība

2008.gadā tika sniegtas konsultācijas ministrijas vadībai un pārraudzībā esošajai valsts aģentūrai „Latvijas institūts”, kā arī regulāri sekots līdzi audita ieteikumu ieviešanai.

2008. gada iekšējās kontroles sistēmas vērtētas augstāk minētajos auditos. Par veiktajiem audita rezultātiem valsts sekretāram ir sniegti ziņojumi ar priekšlikumiem pilnveidot iekšējās kontroles sistēmas.

2008. gadā kopumā tika sniegti 187 ieteikumi, no kuriem 54 ir ar augstu prioritāti, 99 ar vidēju prioritāti un 34 zemu prioritāti.

Iekšējā audita departaments turpināja veikt LR Valsts kontroles ziņojumā par gada pārskatiem ieteikumu ieviešanas uzraudzību.

2008. gadā iekšējā audita struktūrvienības darbinieki apmeklēja 6 mācības:

- Iekšējā audita nozīme un prakse konsultāciju un sniegšanas un noformēšanas procesā;
- Disciplinārā uzraudzība un disciplinārlietu izmeklēšana;
- Prezentāciju veidošana;
- Iekšējais audits;
- Kvalitātes iekšējais audits;
- ES strukturālo fondu projektu vadība.

IV BUDŽETA INFORMĀCIJA

1. Valsts budžeta izlietojums 2008. gadā

Aktīvi un pasīvi (LVL)

1. tabula

Nr. p.k.		Gada sākumā	Gada beigās
1.	Aktīvi	51 606 204	40 528 355
1.1.	Ilgtermiņa ieguldījumi	46 677 259	34 210 715
1.2.	Apgrozāmie līdzekļi	4 928 945	6 317 640
2.	Pasīvi	51 606 204	40 528 355
2.1.	Pašu kapitāls	50 049 099	36 349 231
2.2.	Kreditori	1 557 105	4 179 124

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2008. gadā (LVL)

2. tabula (pielikums MK 2006. gada 17. janvāra noteikumiem Nr. 44)

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā - 2007 (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā - 2008	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	46 713 531	40 934 476	40 093 005
1.1.	Dotācijas	38 971 558	39 284 608	38 479 804
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	6 962 323	481 700	542 111
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	779 650	800 000	800 000*
1.4.	Subsīdiju un dotāciju transferti		368 168	271 090
2.	Izdevumi (kopā)	38 444 947	41 112 207	50 939 338
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	36 428 626	40 273 158	38 629 129
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	1 521 051	1 231 627	1 081 940
2.1.2.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	34 907 575	39 041 531	37 547 189
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	1 954 787	839 049	12 237 419

* ārvalstu finanšu palīdzībā nav iekļauta nākamo periodu ieņēmumu korekcija - 1 938 745 LVL.

Maksas pakalpojumi un to izcenojumi, citi pašu ieņēmumi (LVL)

3. tabula

Nr. p.k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Izcenojumi	Faktiskie ieņēmumi
1.	Maksa par konsulārajiem pakalpojumiem		389 665
2.	Citi pašu ieņēmumi		152 446
3.	Kopā		542 111

Iemaksas starptautiskajās organizācijās 2008.gadā (LVL)

4.tabula

Nr.p.k.	Organizācijas nosaukums	Iepriekšējā gadā	Pārskata gadā
1.	ANO	198 431	158 356
2.	ANO ēku rekonstrukcijas plāns, t.sk. darba kapitāla rezerves fonds	36 279	27 501
3.	ANO Augstā bēgļu komisāra biroja (UNHCR) budžets	15 000	18 381
4.	ANO Augstā cilvēktiesību komisāra biroja (UN OHCHR) budžets	15 000	17 856
5.	ANO projekts cilvēktiesību stiprināšanai Baltkrievijā		16 020
6.	ANO iedzīvotāju fonds (UN FPA)	489	884
7.	ANO Bioloģisko un toksisko ieroču konvencija (UN BTWC)	55	57
8.	ANO Kodolieroču neizplatīšanas konvencijas konference (UN NTP)		110
9.	ANO Konvencionālo ieroču konvencijas konference (UN CCW)		127
10.	ANO Otavas konvencijas konference		24.63
11.	UNESCO	31 159	31 602
12.	UNESCO Pasaules sirds federācija (WHF)	285	260
13.	UNESCO speciālais budžets		4 470
14.	PTO	44 465	47 374
15.	Baltijas jūras valstu padome	7 474	31 439
16.	Eiropas Padome	168 818	178 839
17.	Eiropas Padomes jaunatnes fonds	2 480	2 624
18.	Eiropas Padomes pensiju fonds	24 203	25 969
19.	Eiropas Padomes ārpusbudžeta līdzekļi	3 774	3 922
20.	Eiropas Padomes demokrātijas fonds	2 650	2 631

21.	Eiropas Padomes GRAZ centra budžets	8 345	8 201
22.	Eiropas Padomes Cilvēktiesību komisāra birojs		7 028
23.	Eiropas Savienības Drošības studiju institūts (ISS)	5 513	4 911
24.	EDSO	81 241	81 958
25.	EDSO Atvērto debesu konsultatīvā padome	1 423	2 160
26.	EDSO Izlīguma šķīrējtiesa	80	81
27.	Kodolizmēģinājumu aizliegumu sagatavošanas komisija CTBTO	8 895	10 225
28.	OECD CIME	2 108	2 108
29.	Ķīmisko ieroču aizlieguma plāns	8 755	6 551
30.	Holokausta darba grupa	17 570	21 084
31.	Hāgas Starptautisko privāttiesību konference (HCCH)	3 687	3 766
32.	NATO civilais un pensiju budžets	94 886	136 228
33.	Āzijas un Eiropas valstu fonds (ASEF)	10 182	15 996
34.	Wassenaar Arrangement	1 150	1 231
35.	Annas Lindas fonds	5 622	7 000
36.	Starptautiskā Frankofonijas organizācija		1 477
37.	Pasaules Fonds cīņai pret AIDS, tb un malāriju (GFATM, Global Fund to Fight AIDS, TB and Malaria)		5 580
38.	ERDO (Etehad Rehabilitation and Development Organization) projekts Afganistānā		28 458
39.	ACTED projekts Afganistānas Farjabas provincē		777
40.	Starptautiskā migrācijas organizācija (IOM)		7 514
41.	ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (FAO) Ķīnas birojs, zemestrīces seku likvidēšanai		2 440
42.	ANO (UN LOFTA, Law and Order Trust Fund Afghanistan)	9 680	
43.	ANO (UN CNTF, Counter Narcotics Trust Fund)	9 680	
44.	ANO (UN CERF, Central Emergency Response Fund)	9 780	
45.	UNICEF	10 000	

46.	PTO Trust Fund	4 890	
47.	NATO-Ukraina	4 920	
48.	ANO (UNDEF, United Nations Democracy Fund)	2 445	
	Kopā	851 415	923 221

2008. gadā netika izlietoti līdzekļi valsts investīciju programmām.

2008. gadā Ārlietu ministrija no valsts budžeta līdzekļiem dažādu pētījumu veikšanai iztērēja 22 908 latus.

2. Ārlietu ministrijas ilgtermiņa finanšu saistības 2009. gadam

Ārlietu ministrijas telpu īre Rīgā, K.Valdemāra ielā, 3 – 200 730 latu apmērā (2010.- 2027.gads 28 647 774 lati);

par ēkas piebūvi LR vēstniecībai Dānijā – 17 421 latu apmērā (2010.-2023.gads 238 769 lati);

LR vēstniecības ASV, Vašingtonā, īpašuma izmantošanas izdevumi – 420 000 latu apmērā (2010.-2011.gads 840 000 lati);

LR PP ES ēkas Beļģijas Karalistē uzturēšana – 465 370 latu apmērā (2010.-2011.gads 930 740 lati);

Maksājumi starptautiskajās institūcijās un programmās – 1 100 000 latu apmērā;

Vīzu ielīmju iegāde – 97 030 latu apmērā (2010.-2011.gads 194 060 lati);

Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētais projekts “Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību vīzu nodaļu informācijas tehnoloģiju stiprināšana, uzlabojot SIS II ieviešanu” - 629 348 latu apmērā (2010.gadā 136 520 lati).

V PERSONĀLS

Statistika (05.01.2009)

Kopējais darbinieku skaits (704)		Centrālajā aparātā – CA (409)			
		Diplomātiskajās pārstāvniecībās – DP (295)			
Sadalījums pēc dzimuma					
Vīrieši (230 vai 33 %)			Sievietes (474 vai 67 %)		
CA 114 vai 27,9 %	DP 116 vai 39,3 %	CA 295 vai 72,1 %	DP 179 vai 60,7 %		
Sadalījums pēc vecuma					
Līdz 30 gadiem (293 vai 41,6 %)			Vecāki par 30 gadiem (411 vai 58,4 %)		
CA 193 vai 47,2 %	DP 100 vai 33,9 %	CA 216 vai 52,8 %	DP 195 vai 66,1 %		
Izglītība					
Augstākā (640 vai 91 %)		Vidējā speciālā (13 vai 1,8 %)		Vidējā (51 vai 7,2 %)	
CA 367 vai 89,7 %	DP 273 vai 92,5 %	CA 6 vai 1,5 %	DP 7 vai 2,4 %	CA 36 vai 8,8 %	DP 15 vai 5,1 %

Ārlietu ministrijas darbinieku profesionālā izglītošana

2008. gadā Ārlietu ministrijā darbinieku profesionālo izglītošanu organizēja Personāla attīstības departamenta Profesionālās apmācības nodaļa. Mācības tika mērķtiecīgi organizētas, lai paaugstinātu darbinieku profesionālo līmeni saskaņā ar dienesta vajadzībām un atbilstoši Latvijas ārpolitiskajām prioritātēm. Ņemot vērā to, ka Latvijai nav savas Diplomātijas akadēmijas, diplomātu apmācības organizēšana ārlietu dienesta attīstībai ir nozīmīgs process. 2008. gadā bija organizēta daudzpusēja darbinieku apmācība, ko var sadalīt šādās grupās:

- profesionālā apmācība ministrijā;
- profesionālā apmācība Latvijā;
- profesionālā apmācība ārvalstīs;
- stažēšanās citu valstu ārlietu ministrijās un starptautisko organizāciju sekretariātos;
- studijas Latvijas augstākajās mācību iestādēs;
- studijas ārvalstu augstākajās mācību iestādēs;
- svešvalodu apmācība.

Profesionālā apmācība ministrijā

Personālatīstības nodaļa ir izveidojusi un pastāvīgi pilnveido darbinieku apmācības sistēmu, kas nodrošina jebkuram ministrijas darbiniekam attiecīgajā karjeras posmā atbilstošu, konsekventu un kvalitatīvu apmācību, ko veido šādi kursi:

Ievadkurss jaunajiem diplomātiem – orientēts uz topošo diplomātu un nozaru ministriju specializēto atašeju sagatavošanu darbam diplomātiskajā un konsulārajā dienestā. 2008. gadā ievadkurss notika no 7. aprīļa līdz 30. maijam. Kurša vadīšanai bija pieaicināti ministrijas pieredzējušie diplomāti, kompetenti iekšpolitikas un ārpolitikas speciālisti. Kurša galvenie temati: ES jautājumi – tās tapšanas galvenie posmi, pašreizējā struktūra; NATO un Latvijas līdzdalība tajā; starptautiskās organizācijas; diplomātiskais dienests u.c. Kursā piedalījās 21 ministrijas darbinieks un 16 nozaru ministriju pārstāvji.

Pirmsrotācijas kurss – izveidots, lai sagatavotu diplomātus un viņu dzīvesbiedrus darbam LR diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās. Kurss norisinājās no 2008. gada 9. līdz 17. jūnijam. Tika izskatīti praktiski (krīzes situācijas, lietvedība, iekšējā drošība, starpkultūru komunikācija) un psiholoģiski jautājumi, saistīti ar pārcelšanos darbā uz ārvalstīm. Kā pirmsrotācijas kursa papildelements jāmin individuālā apmācība vēstniekiem, kuri iecelti amatā pirmo reizi. Norisinājās arī individuāla diplomātu apmācība ministrijas struktūrvienībās, ievērojot nākošās dienesta vietas darba pienākumu specifiku (konsulāro darbinieku, ekonomisko darbinieku, atašeju-vēstnieka sekretāru u.c.). Īpaša uzmanība tika pievērsta dzīvesbiedru apmācībai (17. – 20. jūnijs), kas notika papildus pirmsrotācijas kursam.

Pēcrotācijas kurss – (24. septembris - 2.oktobris) izstrādāts, lai aktualizētu zināšanas darbiniekiem, kuri atgriezušies no darba vēstniecībās. Kursa galvenais saturs – LR likumdošanas un ārpolitikas aktualitātes, izmaiņas drošības, administratīvajos un personālpolitikas jautājumos ministrijas centrālajā aparātā.

Adaptācijas kurss – (29. septembris – 7. oktobris) ar mērķi sekmēt jauno darbinieku adaptāciju ministrijas darba vidē.

Specializētie (nozaru) kursi. Mērķis - diplomātu darba specifikas aktualizēšana vēstniecībās, savstarpēja viedokļu apmaiņa, problemātisko jautājumu risināšana, komandas darba veicināšana. 2008. gadā tika organizēti šādi nozaru kursi:

- ES jautājumi (1. - 4. februāris un 25. - 26. jūnijs);

Ārlietu ministrija rīkoja mācības Latvijas vēstniecību diplomātiem, kas strādā ar ES jautājumiem. Mācības tradicionāli tiek rīkotas divas reizes gadā un to mērķis, uzrunājot aktuālus ES darba kārtības jautājumus, ir pilnveidot vēstniecību iesaisti ES jautājumu apspriešanā, kā arī Latvijas interešu pārstāvēšanā un skaidrošanā ES dalībvalstīs un ārpus tām.

- Lietvedība (6. - 8. februāris);
- Grāmatvedība (27. – 28. marts);
- Konsulārie jautājumi (17. - 20. marts);
- Ekonomikas jautājumi (16. - 20. jūnijs).

Personāllatīstības nodaļa 2008. gadā organizēja vairākus mācību seminārus ministrijas augstākā un vidējā līmeņa vadītājiem par personālvadības jautājumiem, kā arī atklātās lekcijas par starptautiski aktuāliem jautājumiem. Atsevišķs seminārs tika organizēts darbiniekiem, kas sniedz informāciju iedzīvotājiem ārkārtas situācijās („Telefonsaskarsmes psiholoģija”).

Profesionālā apmācība Latvijā

Ministrija īpaša uzmanība tiek veltīta darbinieku profesionālajai izglītībai Latvijā. 2008. gadā šādus kursus apmeklēja 132 ministrijas darbinieki - gan Valsts administrācijas skolā, gan citās mācību iestādēs. Šis izglītošanās veids galvenokārt tiek izmantots administratīvo jautājumu aktualizēšanai – finansēs, jurisprudencē, personāla vadībā u.c.

Profesionālā apmācība ārvalstīs

2008. gadā 57 ministrijas diplomāti ir papildinājuši zināšanas diplomātijā un drošības jomā starptautiski atzītās mācību iestādēs ārvalstīs – Dž. Māršala drošības studiju centrā, Ženēvas drošības studiju centrā, Berlīnes jauno diplomātu skolā, NATO skolā, Eiropas diplomātu programmā u.c.

Stażēšanās citu valstu Ārlietu ministrijās un starptautisko organizāciju sekretariātos

Ārlietu dienestā strādājošo diplomātu zināšanu, prasmju un iemaņu papildināšanai starptautiskajā diplomātijā, kā arī lai uzkrātu pieredzi gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES Padomē, jau vairākus gadus tiek pielietota prakse nosūtīt diplomātus stažēties citu valstu Ārlietu ministrijās un starptautiskajās organizācijās – Lielbritānijas, Austrijas, Čehijas, Francijas Ārlietu ministrijās, EK Ārējo attiecību ģenerāldirektorātā, ES enerģētikas komisāra birojā, Nodokļu un muitas ģenerāldirektorātā u.c. 2008. gadā šādu praktisku pieredzi apguva 10 diplomāti.

Studijas Latvijas augstākajās mācību iestādēs

Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 30. pantu, valsts civildienesta ierēdņi var papildināt vai iegūt darbam nepieciešamās zināšanas. Ārlietu ministrijā 26 darbiniekiem 2008. gadā tika piešķirta studiju maksas kompensācija 50 % apmērā studijām dažādās Latvijas augstskolās.

Studijas ārvalstu augstākajās mācību iestādēs

Iepriekšējā gadā deviņi Ārlietu ministrijas darbinieki paaugstināja savu profesionālo zināšanu līmeni ārvalstu mācību iestādēs: ASV – Džordžtaunas universitātē; Šveicē – Ženēvas Drošības politikas centrā; Ķīnā – Šanhajas Fudan universitātē, ĶTR Zinātnes un tehnoloģiju institūtā; Vācijā – Berlīnes universitātē, Berlīnes jauno diplomātu skolā, Dž. Māršala drošības studiju centrā; Lielbritānijā – Oksfordas universitātē.

Svešvalodu apmācība

Svešvalodu apmācība ir viens no visizplatītākajiem mācību veidiem. Personālattīstības nodaļa, pirmkārt, atbalsta svešvalodas apgūšanu Latvijā pirms rotācijas un rezidences valstī, galvenokārt, pirmajos divos kadences gados. 2008. gadā 309 ministrijas darbinieki (vēstniecībās un centrālajā aparātā) ir apmeklējuši 22 valodu kursus – angļu, vācu, franču, krievu, spāņu, itāļu, igauņu, portugāļu, arābu, ķīniešu, japāņu, norvēģu, holandiešu, čehu, ungāru u.c.

VI KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Ārlietu ministrija ir definējusi mērķus sabiedrisko attiecību, komunikāciju un publiskās diplomātijas jomā: - izpratnes veicināšana par ĀM darbību un īstenoto politiku Latvijas sabiedrībā un medijos, kā arī ārvalstu auditorijās; - pozitīva ministrijas tēla veidošana. Šie mērķi ir cieši saistīti un pakārtoti komunikāciju politikas pamatmērķim visai Latvijas valsts pārvaldei, proti, valsts pārvaldes un sabiedrības efektīvai mijiedarbība⁷.

Ārlietu ministrijā šo mērķu īstenošanu, darbu koordinēšanu un pārraudzību vada Informācijas un sabiedrisko attiecību departaments. Departamenta galvenie darbības virzieni ir darbs ar medijiem, darbs ar dažādām mērķauditorijām Latvijā un ārvalstīs, sabiedrisko attiecību un publiskās diplomātijas projektu īstenošana gan Latvijā, gan – sadarbībā ar diplomātiskajām pārstāvniecībām – ārvalstīs. Departaments sniedz atbalstu citu ministrijas departamentu projektu īstenošanā.

1. Publiskā diplomācija

Latvijas valstiskās neatkarības 90. gadskārtu Ārlietu ministrija atzīmēja ar vairākiem saturiski nozīmīgiem publiskās diplomātijas pasākumiem gan Latvijā, gan ārvalstīs. Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības organizēja 87 publiskās diplomātijas pasākumus, tā informējot ārvalstu auditorijas par Latvijas valsts vēsturi, tās šodienas attīstību, kultūras mantojumu un Latvijas laikmetīgās kultūras sasniegumiem. Ārlietu ministrijā tika atklātas 4 izstādes, veltītas Latvijas un ārlietu dienesta vēsturei. Pirmo reizi ministrijas vēsturē notika Latvijas pirmā ārlietu ministra Z.A. Meierovica piemiņas iemūžināšana. Viņa vārdā tika nosaukta ministrijas ēkas pirmā stāva lielākā sanāksmju zāle, kur tika uzstādīta arī simboliska piemiņas zīme (tēlnieka Ivara Drulles projekts un realizācija). Izstādēm Latvijā tika nodrošināta iespējami plaša publicitāte, tās apmeklēja ne tikai skolēni un studenti, bet arī dažādas interesentu grupas (kopējais apmeklētāju skaits - 2 442).

Lai popularizētu Latviju, tās kultūru un sabiedriski politisko dzīvi, sadarbībā ar valsts, pašvaldību, nevalstiskajām un privātajām institūcijām tika sagatavotas 14 izstādes, tai skaitā 5 ceļojošās fotoizstādes, ka bija veltītas citiem nozīmīgiem notikumiem 2008. gadā - Vispārējiem latviešu dziesmu un deju svētkiem un Latvijas prezidentūrai Baltijas jūras valstu padomē, kā arī 3 dažādas izstādes „Viena diena Latvijā”. Ceļojošās izstādes ar Latvijas diplomātisko pārstāvniecību un Latvijas goda konsulu atbalstu tika eksponētas 31 valstī Eiropā, Āzijā un Ziemeļamerikā.

Darbā ar Latvijas sabiedrību īpaša uzmanība tika pievērsta jauniešu auditorijai – papildus jau pieminētajiem izstāžu apmeklējumiem gida pavadībā, 2008. gadā tika organizētas tikšanās ar ministrijas darbiniekiem, kā arī tika attīstītas jaunas sadarbības formas (piemēram, ANO simulācijas spēle skolēniem), veiksmīgi noritēja Ziemassvētku labdarības pasākumi skolās un internātos.

Ministrija aktīvi iesaistījās starpministriju publiskajās aktivitātēs, piemēram, Atvērto durvju dienās, Donoru dienā, Ēnu dienā.

Kopumā ministriju 2008. gadā apmeklēja 3 464 interesentu.

⁷ Valdības komunikācijas politikas pamatnostādnes 2008.–2013.gadam, skat. <http://polsis.mk.gov.lv/LoadAtt/file65090.doc>.

2. Sabiedrības informēšana

NATO

2008. gadā Latvijas sabiedrības atbalsts valsts dalībai NATO saglabājās praktiski nemainīgs. Oktobrī veiktā aptauja liecina, ka 66,4% respondentu ir pauduši savu atbalstu. 2008.gadā tika turpināti sabiedrības informēšanas pasākumi. Sadarbībā ar NATO publiskās diplomātijas nodaļu tik organizētas masu mediju pārstāvju un parlamenta pārstāvju vizītes uz NATO galveno mītni Briselē. 2008.gadā turpinājās veiksmīgā ilggadējā Ārlietu ministrijas sadarbība ar Latvijas Transatlantisko organizāciju (LATO). Pamatojoties uz gada pirmajā pusē noslēgto līdzdarbības līgumu, LATO organizēja Ukrainas un Gruzijas masu mediju pārstāvju vizītes Latvijā, lai informētu viņus par Latviju kā NATO un ES dalībvalsti.

Eiropas Savienība

2008. gadā Ārlietu ministrija dažādu amatpersonu līmenī iesaistījās sabiedrības informēšanas pasākumos par ES jautājumiem. Svarīgākie notikumi:

ĀM un nevalstisko organizāciju (NVO) diskusijas

Saskaņā ar 2007.gada 19.martā noslēgto ĀM un NVO sadarbības protokolu, 2008.gada laikā tika rīkotas 5 tikšanās ar Eiropas Kustību Latvijā, Latvijas Pilsnisko aliansi, Sabiedriskās politikas centru PROVIDUS, Klubu "Māja" – jaunatne vienotai Eiropai, kā arī ar Latvijas Bērnu forumu un Latvijas Darba devēju konfederāciju, lai diskutētu par Latvijai būtiskiem ES jautājumiem, tai skaitā, par nepieciešamajiem un kopīgi īstenojamiem sabiedrības informēšanas pasākumiem⁸.

Komunikācija ar sabiedrību par Lisabonas līgumu

Sabiedrības informēšana par Lisabonas līgumu bija viena no ES institūciju un dalībvalstu galvenajām komunikācijas tēmām 2008.gadā. ĀM 2008.gada sākumā izstrādāja Lisabonas līguma ratifikācijas un sabiedrības informēšanas procesa darba plānu. Tā ietvaros 2008.gadā īstenoti sekojoši pasākumi:

15.februāris – konference "Lisabonas līgums – kā tas mūs ietekmēs", kurā piedalījās Eiropas Komisijas prezidents Ž.M. Barozu, bijusī Latvijas Valsts prezidente, ES Pārdomu grupas priekšsēdētāja vietniece V.Viķe-Freiberga, kā arī valsts pārvaldes un nevalstiskā sektora eksperti ES jautājumos un studenti. ĀM finansējums 273 LVL;

27. – 28.marts un 16.-17.oktobris – ĀM rīkots informatīvs seminārs Latvijas rajonu un reģionālajiem žurnālistiem par ārpolitikas un ES aktualitātēm, t.sk., par Lisabonas līgumu;

25.aprīlis - ĀM, Latvijas Juristu biedrības, LU Juridiskās fakultātes, Juridiskās koledžas un Valsts prezidenta kancelejas kopīgi rīkota konference "Lisabonas līgums un Eiropas Savienības jaunie tiesiskie pamati". ĀM finansējums 378.89 LVL;

7.maijs – ĀM un Technical Assistance Information Exchange Instrument of the European Commission (TAIEX) rīkota starptautiska augsta līmeņa ekspertu un NVO diskusija par Lisabonas līguma ieviešanas praktiskajiem aspektiem. ĀM finansējums 310 LVL;

25.septembris – ĀM valsts sekretāra vietnieces I.Juhansones dalība Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā rīkotā diskusijā Ventspilī par Lisabonas līgumu

⁸ Ārlietu ministrijas un nevalstisko organizāciju sadarbība Eiropas Savienības jautājumos, skat. <http://www.mfa.gov.lv/lv/eu/sadarbiba-ar-nvo/AM-NVO-sadarbiba/>.

"Vērtības – faktiskais un sadomātais" diskusiju cikla "Par Eiropas nākotni pie kafijas tases" ietvaros;

2.oktobris – ĀM ES vispārējo lietu nodaļas vadītājas V.Kleinbergas dalība Latvijas Pašvaldību savienības, Jelgavas rajona padomes, Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā un Finanšu ministrijas rīkotā ES Reģionu komitejas Atvērto durvju dienu pasākumā Latvijā "ES reformu ieguldījums vietējo un reģionālo pašvaldību izaugsme";

4.-7. novembris – ĀM un Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā organizēts Latvijas rajonu un reģionālo žurnālistu seminārs Lisabonā, lai iepazīstinātu ar Lisabonas līgumu tā parakstīšanas vietā, kā arī ar Portugāles pieredzi ES dotu iespēju izmantošanā. ĀM finansējums 3371.20 LVL.

Eiropas Savienības informācijas sniedzēju forums

ĀM sadarbībā ar Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā 2008.gada 11.aprīlī Rīgā rīkoja ES informācijas sniedzēju forumu, kura mērķis bija pulcēt Latvijā strādājošo ES informācijas punktu un centru, kā arī valsts pārvaldes, NVO un mediju pārstāvjus, lai diskutētu par informācijas izplatīšanas veidiem, tās kvalitāti un sadarbības uzlabošanu starp informācijas sniedzējiem. ĀM finansējums 823 LVL.

Dalība akcijā "Uz savu skolu!"

2008. gada 9. maijā, Eiropas dienā, ĀM pārstāvji piedalījās Valsts kancelejas rīkotajā akcijā "Uz savu skolu!", lai veicinātu jauniešu zināšanas par Eiropas dienu un tās nozīmi, informētu par Latvijas dalību ES un darbu ārlietu resorā. Kopumā akcijā, apmeklējot vispārizglītojošās iestādes Rīgā un visā Latvijā, piedalījās 16 ĀM darbinieki.

Sabiedrības atbalsta veicināšana attīstības sadarbības mērķiem un politikai

Atbalsts nevalstisko organizāciju aktivitātēm

Saskaņā ar 2008. gada plānā noteikto šai aktivitātei tika piešķirti 21 201 LVL. Biedrībai „LAPAS” papildus tika piešķirti 700 LVL projekta „Attīstības izglītības pamatnostādņu nostiprināšana” īstenošanai. Projekta mērķis bija nodrošināt komunikāciju par attīstības izglītības pamatnostādņēm.

Publisko informācijas aktivitāšu īstenošana un sabiedrības aptaujas veikšana:

Tika izveidota Civilo ekspertu datu bāze, lai apkopotu informāciju par dažādu jomu ekspertiem, kuriem ir atbilstoša kvalifikācija, iespējas un interese piedalīties attīstības sadarbības projektos un starptautiskajās civilajās misijās konfliktu skartajos reģionos (no ĀM finansējuma 2000 LVL);

Tika veikts sabiedriskās domas pētījums par attīstības sadarbības jautājumiem. Aktivitātes ietvaros tika noskaidrota Latvijas iedzīvotāju attieksme par attīstības sadarbību un informētību trīs gadu periodā. Īstenotājs - SIA „SKDS” (ĀM finansējums 2236.10 LVL);

Dalība Baltijas-Ziemeļu stenda izveidē un reprezentatīvu materiālu izgatavošana, piedaloties Eiropas Attīstības dienās Strasbūrā (ĀM finansējums 1106.81 LVL);

Fotoizstāde „Latvijas paveiktais attīstības sadarbības jomā” par Latvijas ieguldījumu attīstības sadarbībā un attīstības sadarbības globālo nozīmi. Projekta īstenotājs - Attīstības izglītības biedrība „GLEN Latvija”. ĀM finansējums 1795.26 LVL.

Mediju pārstāvju aktivitātes

Tika īstenots projekts „Konkurss „Gada publikācija par attīstības sadarbību””. Sadarbības partneris - SIA „Comperio”. Konkursa ietvaros no Latvijas mediju pārstāvjiem tika saņemtas publikācijas par attīstības sadarbības tematiku un neatkarīga ekspertu komisija nominēja trīs uzvarētājus. ĀM finansējums 2733.59 LVL;

Žurnālista brauciens uz palīdzības saņēmējvalsti. Projekta īstenotājs – alsts SIA “Vides filmu studija”. Projekta mērķis izveidot video materiālu sēriju par Latvijas attīstības sadarbības projektiem Afganistānā. ĀM finansējums 2277.40 LVL.

Atbalsts izglītībai par attīstības sadarbības tematiku

Attīstības sadarbības studijas vairo izpratni par attīstības sadarbības tematiku un dod ilgtermiņa ieguldījumu sabiedrības uzskatu veidošanā.

Vieslekciju organizēšana Latvijas augstskolās. 2008. gadā Vidzemes augstskolā un Latvijas Universitātē notika ārvalstu lektoru vieslekcijas par attīstības sadarbības tematiku. ĀM finansējums 1860.10 LVL;

Īrijas University Collage Dublin profesores Helen O’Neill vieslekciju kurss Vidzemes augstskolā;

Helsinki Universitātes vieslektora Lauri Siitonen vieslekcijas Latvijas Universitātē;

Ievadlekcijas un eseju konkurss Latvijas skolās par attīstības sadarbību un palīdzības saņēmējvalstīm. Projekta ietvaros Smiltenes ģimnāzijas un Cēsu Valsts ģimnāzijas skolēniem tika nolasīta ievadlekcija par attīstības sadarbību un izsludināts eseju konkurss. Eseju konkursā tika apbalvoti 12 labāko darbu autori, kas kopā ar skolēnu zīmējumiem tika apkopoti un izdoti kalendārā. Projekta īstenotājs – biedrība „Izglītības attīstības centrs”. ĀM finansējums 1311.60 LVL;

Granta projektu konkursa komunikāciju aktivitātēm, attīstības izglītībai un pilsoniskās sabiedrības kapacitātes stiprināšanai (2007. - 2008.gadam) uzsākto aktivitāšu 2. posma īstenošana:

SIA „Sabiedrisko attiecību aģentūra PR Stils” projekts „Attīstības sadarbības politikas veidošanā un īstenošanā iesaistīto pušu izpratnes paaugstināšana un pozitīvas attieksmes veidošana”. ĀM finansējums 7 057.98 LVL;

Biedrības „LAPAS” projekts „Attīstības sadarbības popularizēšana Latvijā”. ĀM finansējums 2662.86 LVL;

Vidzemes augstskolas īstenots projekts „Attīstības studiju virziena attīstība Vidzemes augstskolā”. ĀM finansējums 5 797 LVL.

Atbalsts Latvijas NVO pārstāvju dalībai starptautiskajos pasākumos

Ar biedrības „LAPAS” pārstāvju dalību starptautiskajā organizācijā CONCORD (European confederation for relief and development), Latvija tiek pārstāvēta ES mēroga nevalstisko organizāciju tīklā (ĀM finansējums 2193.81 LVL). Kopējais izmaksātais finansējums no ĀM attīstības sadarbības līdzekļiem ir 39 415.66 LVL.

3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru (NVO)

Jau 2005. gadā Ārlietu ministrija noslēdza vienošanās (sadarbības protokolus) ar NVO ekonomisko attiecību veicināšanas jomā (ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru). 2007. gadā tika parakstīts Ārlietu ministrijas un nevalstisko organizāciju sadarbības protokols⁹.

ĀM mājas lapā ir izveidota sadaļa „NVO iesaiste ES jautājumos”¹⁰, kas sniedz informāciju par nevalstisko organizāciju līdzdalības iespējām ES lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī Ārlietu ministrijas un nevalstisko organizāciju sadarbību ES jautājumos.

ES aktualitātes, kā arī NVO līdzdalības iespējas regulāri apspriestas ĀM ES koordinācijas departamenta rīkotajās regulārajās diskusijās ar NVO. 2008.gadā ĀM ES koordinācijas departaments ir rīkojis 5 diskusijas¹¹ ar nevalstiskajām organizācijām par aktuāliem ES jautājumiem. Šajās diskusijās kopumā ir piedalījušās 8 nevalstiskās organizācijas: biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”, biedrība „Eiropas kustība Latvijā”, biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”, biedrība „Klubs „Māja” – jaunatne vienotai Eiropai”, biedrība „Latvijas Bērnu forums”, biedrība „Latvijas Dzimumu līdztiesības apvienība”, biedrība „Next”, kā arī viens sociālo partneru pārstāvis - Latvijas Darba devēju konfederācija;

Eiropas Komisijas lektore Irēna Lorisika un Ārlietu ministrija kopēji īstenoja semināru „Pilsoniskās sabiedrības iesaiste attīstības sadarbībā” par attīstības sadarbības projektu izstrādi un novērtēšanu.

2008. gadā noslēgti arī līdzdarbības līgumi ar Latvijas Transatlantisko organizāciju, sadarbības līgums ar biedrību „Līdere” (reģ.nr. 40008072365); notikusi sadarbība ar Tautas frontes muzeja sabiedriskā padomi un biedrību „Mākslas menedžmenta un informācijas centrs”.

2008. gada 12. februārī notika ārlietu ministra tikšanās ar nevalstiskajām organizācijām. Ministrs runāja par ĀM prioritātēm 2008.gadam, tika apspriestas sadarbības iespējas ar Latvijas NVO.

NVO līdzdalība tiesību aktu izstrādē

2008.gadā izstrādāto tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu skaits	5
Tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu skaits, kur darba grupās iekļauts NVO pārstāvis	-
Tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu skaits, kuru izstrādē NVO piesaistīja kā ekspertus	-
Tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu skaits, par kuriem saņemti NVO atzinumi	7
Tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu skaits, kuri apspriesti konsultatīvajās padomēs	1

⁹ Ārlietu ministrijas un nevalstisko organizāciju sadarbības protokols, skat. <http://www.mfa.gov.lv/data/file/amsadarbiba-ar-nvo.doc>

¹⁰ NVO iesaiste ES jautājumos, skat. <http://www.mfa.gov.lv/lv/eu/sadarbiba-ar-nvo/AM-NVO-sadarbiba/>

¹¹ Skat. <http://www.mfa.gov.lv/lv/eu/sadarbiba-ar-nvo/AM-NVO-sadarbiba/>.

NVO sniegtais finansiālais atbalsts

<i>Pamatojums un atbalsta saņēmēja NVO</i>	<i>Summa</i>
Līdzdarbības līgums Nr.1/2008 - LATO	9 700 LVL
Līdzdarbības līgums Nr.31/2008 - LATO	5 000 LVL
Tulkošanas iekārtu izmaksas Eiropas Kustības Latvijā organizētajai 9.maija – Eiropas dienas konferencei	295,00 LVL
Latvijas Juristu biedrības organizētās konferences „Lisabonas līgums un Eiropas Savienības jaunie tiesiskie pamati” izdrukas materiālu izmaksas	378,89 LVL
Sarkanais Krusts, humānās palīdzības sniegšana Gruzijai	354,00 LVL
Atbalsts biedrības Latvijas Platforma Attīstības sadarbībai (LAPAS) aktivitātēm, pamatojums - 2008.gada Attīstības sadarbības politikas plāns, kurā noteikts atbalsts NVO aktivitātēm attīstības sadarbības jomā	21 201 LVL

Konsultatīvās padomes

Konsultatīvās padomes nosaukums	NVO skaits padomes sastāvā	Sasaukšanas biežums	Pēdējās sēdes datums
Konsultatīvā padome Attīstības sadarbības politikas jautājumos	Divas biedrības, no kurām viena pārstāv 28 nevalstiskās organizācijas	~ 1 reizi gadā	14.10.2008.
Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Konsultatīvā padome	1 (LDDK)	reizi gadā	02.04.2008.